

Informe 24/96-D

**Turisme Juvenil de
Catalunya, SA (TUJUCA)**

Exercici 1995

**Sindicatura de Comptes
de Catalunya**

A Barcelona, el dia 12 de novembre de 1996, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del síndic major, Sr. Ferran Termes i Anglès, amb l'assistència dels síndics Sr. Manuel Cardeña i Coma, Josep M. Carreras i Puigdengolas, Marià Nicolàs i Ros, Jordi Petit Fontserè, i Xavier Vela i Parés, actuant-hi com a secretari, el secretari general de la Sindicatura, Sr. Ramon Planas i Font, i com a ponent el síndic Sr. Jordi Petit Fontserè, s'acorda aprovar, amb deliberació prèvia, l'informe de fiscalització 24/96-D relatiu a l'empresa Turisme Juvenil de Catalunya, SA (TUJUCA), exercici 1995.

ÍNDEX

ABREVIATURES	7
1. INTRODUCCIÓ	9
1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME	9
1.1.1. Objecte i abast material	9
1.1.2. Abast temporal i metodologia	9
1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT	10
1.2.1. Creació i naturalesa jurídica	10
1.2.2. Objecte social	10
1.2.3. Conveni entre l'Institut Català de Serveis a la Joventut i TUJUCA	10
1.2.4. Òrgans de Govern	12
1.2.5. Legislació general aplicable	14
2. FISCALITZACIÓ DELS ESTATS FINANCERS	14
2.1. INTRODUCCIÓ	14
2.2. ESTATS FINANCERS	14
2.3. IMMOBILITZAT MATERIAL	17
2.3.1. Introducció	17
2.3.2. Albergos propietat d'ens o corporacions locals	17
2.3.3. Albergos propietat de la Generalitat de Catalunya	19
2.4. EXISTÈNCIES	21
2.4.1. Traspàs de l'ICSJ a TUJUCA l'1 de juliol de 1995	21
2.4.2. Les existències a 31 de desembre de 1995	22
2.5. DEUTORS	23
2.5.1. Clients per prestació de serveis	23
2.5.2. Empreses del grup deutes i comptes corrents amb empreses del grup	23
2.6. INVERSIONS FINANCERES TEMPORALS I CREDITORS COMERCIALS	24
2.7. TRESORERIA	26
2.8. DEUTES AMB EMPRESES DEL GRUP	27
3. FISCALITZACIÓ DE LA LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	28
3.1. PRESSUPOST APROVAT I LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA DE L'EXERCICI 1995 ..	28
3.2. EL PRESSUPOST APROVAT I LA TRANSFERÈNCIA DEL PRESSUPOST DE L'ICSJ AL PRESSUPOST DE TUJUCA	29
3.2.1. Pressupost d'explotació	29
3.2.2. Pressupost de capital	30
3.3. LA LIQUIDACIÓ DELS PRESSUPOSTOS	30
3.3.1. Anàlisi de les principals desviacions	30
3.3.2. Partides de conciliació entre pressupost i comptabilitat	32

4. FISCALITZACIÓ DE LA LEGALITAT	33
4.1. CONTRACTACIÓ	33
4.1.1. Legislació aplicable	33
4.1.2. Anàlisi dels procediments emprats per TUJUCA	33
4.1.3. Atorgament de l'explotació d'una agència de viatges a VIVA Youth and Student Travel, SA	36
4.2. EL PROGRAMA D'ACTUACIÓ, D'INVERSIONS I DE FINANÇAMENT (PAIF)	37
5. FISCALITZACIÓ DE LA GESTIÓ I DEL CONTROL INTERN	38
5.1. INTRODUCCIÓ	38
5.2. MECANISMES DE CONTROL D'INGRESSOS I DESPESES DELS ALBERGS	39
5.2.1. Controls generals implantats per TUJUCA	39
5.2.2. Control d'ingressos per prestació de serveis als albergs	40
5.2.3. Control de despeses d'alimentació	42
5.3. DADES GLOBALES DE L'EVOLUCIÓ ECONÒMICO-FINANCERA	43
5.3.1. Situació i objectius generals	43
5.3.2. Dades d'evolució del resultat operatiu de la xarxa d'albergs i del cost dels serveis centrals	44
5.4. ELS NIVELLS D'OCUPACIÓ DELS ALBERGS: NOMBRE DE PERNOCTACIONS I PERCENTATGES D'OCUPACIÓ	45
5.4.1. Evolució del nombre de pernoctacions	46
5.4.2. Evolució dels percentatges d'ocupació	48
5.5. ELS PROGRAMES D'ACTIVITATS	49
5.5.1. Tira't de cap... al cap de setmana	49
5.5.2. Aprenent fem país als albergs	50
5.5.3. L'estiu és teu	51
6. FETS POSTERIORS	53
7. CONCLUSIONS. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	53
7.1. CONCLUSIONS	53
7.2. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	55
7.2.1. En relació a la fiscalització econòmico-financera	55
7.2.2. En relació a la fiscalització de la liquidació pressupostària	58
7.2.3. En relació a la fiscalització de la legalitat	59
7.2.4. En relació a la fiscalització de la gestió i el control intern	61
8. AL·LEGACIONS	62

ABREVIATURES

DOGC:	Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.
ICSJ:	Institut Català de Serveis a la Joventut.
IFT:	Inversions financeres temporals.
IPC:	Índex de Preus al Consum.
MPTA:	Milions de pessetes.
PTA:	Pessetes.
TIVE:	Oficina Nacional de Turisme i Intercanvi de Joves i Estudiants.
TUJUCA:	Turisme Juvenil de Catalunya, Societat Anònima.
VIVA:	Viva Youth and Student Travel, SA

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME

1.1.1. Objecte i abast material

De conformitat amb la normativa vigent, aquesta Sindicatura de Comptes emet el present Informe de fiscalització relatiu a l'empresa pública Turisme Juvenil de Catalunya, SA (d'ara endavant TUJUCA) centrat en els aspectes següents:

- a) Anàlisi dels estats financers per tal de verificar que representen d'una manera fidel i veraç la situació patrimonial i financera de la Societat, incloent-hi la informació necessària i suficient per a la seva adequada comprensió i interpretació. Avaluació del control intern i procediments seguits per l'Empresa en la seva operativa comptable.
- b) Avaluació del compliment pressupostari.
- c) Anàlisi del compliment de la legalitat que li és aplicable, en especial pel que fa referència a la contractació i al compliment del Programa d'Actuació, d'Inversions i Finançament (en endavant PAIF).
- d) Valoració de la gestió i els seus procediments i mecanismes de control.

1.1.2. Abast temporal i metodologia

1.1.2.1. Abast temporal

Aquest Informe es refereix a l'exercici 1995. En alguns casos, el nostre treball s'ha remuntat a exercicis anteriors i en d'altres s'ha ampliat fins al 1996, quan així ha convingut per a una millor comprensió de les qüestions tractades.

1.1.2.2. Metodologia

Les proves realitzades, d'acompliment i substantives, han estat aquelles que, de forma selectiva, s'han considerat necessàries per tal d'obtenir evidència suficient i adient, amb l'objectiu d'aconseguir una base raonable que permeti manifestar les conclusions que es desprenen del treball realitzat sobre la informació econòmico-financera i els preceptes legals que li són d'aplicació d'acord amb les normes d'auditoria pública generalment acceptades.

Pel que fa a l'apartat a) de l'epígraf 1.1.1, cal especificar que s'ha disposat de l'Informe d'Auditoria Financera de la Intervenció General de la Generalitat de Catalunya corresponent a l'exercici 1994 i també, dels Informes d'auditoria externa

dels comptes anuals del 1994 i 1995 emesos per Faura Casas, Auditors-Consultors, SL.

1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT

1.2.1. Creació i naturalesa jurídica

En data de 9 de desembre de 1993 i davant el notari Sr. Lluís Roca-Sastre Muncunill es formalitzà l'escriptura pública de constitució de la societat anònima TUJUCA, inscrita en el Registre Mercantil de Barcelona el 4 de maig de 1994.

La creació d'aquesta empresa pública i els seus primers estatuts socials van ser autoritzats per l'acord de Govern de 14 de setembre de 1993, publicat al DOGC de 20 d'octubre de 1993. Posteriorment i per acord de Govern de 3 d'abril de 1995 es va autoritzar la modificació dels estatuts per a l'ampliació de l'objecte social.

TUJUCA va ser constituïda per temps indefinit i amb domicili a Barcelona, carrer Rocafort 116-122, amb un capital de 10 MPTA subscrit i totalment desemborsat per la Generalitat de Catalunya, amb càrrec al pressupost corresponent al 1993 del Departament de la Presidència.

1.2.2. Objecte social

Els estatuts socials vigents al llarg de 1994 preveïen com a objecte social de TUJUCA:

- Promoure i facilitar serveis de turisme juvenil i intercanvi de joves, tant en l'àmbit nacional com internacional.
- Facilitar l'accés a informació, consulta i assessorament turístic per a joves.

La modificació dels estatuts, esmentada en l'epígraf anterior, va mantenir els dos objectius anteriors afegint, a més:

- Organitzar i gestionar el turisme juvenil a Catalunya.
- Gestionar l'alberguisme juvenil.

1.2.3. Conveni entre l'Institut Català de Serveis a la Joventut i TUJUCA

Amb anterioritat a la creació de l'empresa pública TUJUCA, la Generalitat de Catalunya havia constituït un organisme autònom comercial, l'Institut Català de

Serveis a la Joventut, d'ara endavant ICSJ. Cal assenyalar que la Sindicatura de Comptes va procedir a la fiscalització de l'ICSJ (Informe 23/1995-E) referent a l'exercici 1993.

La Llei 10/1981, de 2 de desembre, de creació de l'ICSJ establia entre les competències de l'organisme autònom, les referents a la gestió i explotació de la xarxa d'albergs de turisme juvenil de la Generalitat. Així, perquè la referida gestió i explotació pogués ser realitzada per un altre ens o empresa pública, era imprescindible modificar prèviament aquest precepte legal.

No obstant això, i donada la voluntat d'instrumentar de manera immediata la nova organització de la xarxa d'albergs, durant el 1994 es dona pas a la participació de TUJUCA en l'esmentada organització i es prenen les iniciatives següents:

a) Pel que fa a un dels albergs de la xarxa, el de Torre Malagrida d'Olot, es va decidir que TUJUCA signés un conveni amb l'ajuntament d'Olot, propietari de l'alberg, per tal que la gestió fos assumida per TUJUCA. Aquest conveni va signar-se tot i que:

- * no va existir rescissió del conveni anterior entre l'ICSJ i l'ajuntament, on s'atorgava l'ús de les instal·lacions a l'Institut.
- * a la data de la signatura del conveni entre l'ajuntament i TUJUCA, 22 de juliol de 1994, la Societat encara no podia legalment assumir la gestió dels albergs que portava a terme l'ICSJ, donat que no se li havia atribuït la competència.

b) Pel que fa a la resta d'albergs de la xarxa, mentre no es modifiqués la Llei de creació de l'ICSJ, es va decidir instrumentar el finançament de la gestió dels albergs efectuada per TUJUCA al llarg de 1994, mitjançant l'emissió d'una factura per prestació de serveis d'assessorament en la gestió a l'Institut. Aquest fet, és conseqüència de que el pressupost per gestionar els albergs havia estat assignat a l'Institut i no era possible efectuar una modificació de l'assignació pressupostària ja que TUJUCA no tenia encara assignada la competència de gestió ni, per tant, disposava de pressupost.

Durant el 1994 s'instrumenta, doncs, una situació transitòria de gestió que dona lloc a una actuació paral·lela en què:

- l'ICSJ s'encarrega de la contractació i gestió del personal de la xarxa d'albergs, inclòs el d'Olot; emet les factures als clients dels albergs (a nom de TUJUCA en el cas de l'alberg d'Olot); fa la licitació, recepció de certificacions, pagament d'obres i manteniment dels albergs.

- TUJUCA s'encarrega de la gestió de la central de reserves i la coordinació d'aquesta amb les agències de viatges (fins llavors es feia des dels diferents serveis territorials de joventut, des de l'ICSJ o bé en els propis albergs); gestiona la central

de compres; defineix programes d'activitats, accions de màrqueting i publicitat; analitza la necessitat de recursos humans i la rendibilitat futura; orienta la política de preus i la gestió de tresoreria i assessora sobre les inversions a realitzar a la xarxa d'albergs.

La Llei 12/1994, de 28 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 1995, en la Disposició addicional tretzena, va modificar la Llei de creació de l'ICSJ permetent que "... l'execució de la gestió, l'explotació i el manteniment de les instal·lacions...", les exercís per mitjà d'una empresa amb participació majoritària de la Generalitat, "...mitjançant la subscripció del conveni corresponent".

Així, el 24 d'abril de 1995, l'ICSJ i TUJUCA van signar el conveni (publicat al DOGC el 25 de setembre de 1995) pel qual s'encomanava l'execució de la gestió, l'explotació i el manteniment de la xarxa d'albergs de joventut de la Generalitat a la Societat. El període de vigència era de l'1 de juliol de 1995 fins el 31 de desembre de 1995, prorrogable automàticament per anualitats successives, llevat denúncia d'alguna de les parts. A la fi de l'exercici 1995 ha estat prorrogat tàcitament per a l'any 1996. L'annex III del conveni quantifica en 317,96 MPTA, l'import que l'ICSJ haurà de transferir del seu pressupost al de TUJUCA perquè aquesta realitzi la tasques d'explotació i gestió de la xarxa d'albergs durant el període anteriorment establert.

Amb això es tanca la situació de gestió transitòria que va produir-se durant el 1994 i fins al juny de 1995. Malgrat això, existeixen un seguit de fets conseqüència del traspàs de la gestió i explotació, realitzat l'1 de juliol de 1995, que han tingut efectes en masses patrimonials i financeres dels estats financers i del pressupost (existències, bestretes de clients, comptes pont, traspassos de fons i de recursos pressupostaris, etc.) o en situacions jurídiques de determinats albergs. Aquests fets s'analitzen, també, al llarg d'aquest Informe.

1.2.4. Òrgans de Govern

Els òrgans de govern de TUJUCA són: la Junta General d'Accionistes i el Consell d'Administració.

1.2.4.1. La Junta General d'Accionistes

La Junta General d'accionistes està regulada quant a convocatòries, assistència, representació i dret de vot, quòrums i règims de sessions en els articles 11 a 15 dels estatuts socials.

En concret, l'article 13 punt 3. estableix que "El director general del Patrimoni de la Generalitat de Catalunya tindrà el dret de vot en les Juntes Generals en representació del capital de la Generalitat, i podrà delegar la seva representació i

el seu vot". Cal remarcar que la Generalitat de Catalunya, mitjançant resolució de 25 de novembre de 1993 del conseller d'Economia i Finances, va facultar el Sr. Antoni Perramon i Dalmau, director general del Patrimoni de la Generalitat, per formalitzar l'escriptura de constitució de la Societat i per representar la Generalitat, com a únic accionista, en la Junta General d'accionistes de TUJUCA.

L'article 13 punt 5 estableix que a les reunions de les Junes Generals hauran d'assistir, amb veu però sense vot, els membres del Consell d'Administració, inclòs el secretari. El president del Consell d'Administració pot requerir l'assistència a les Junes Generals al gerent i a qualsevol directiu o tècnic de l'empresa. Les atribucions de la Junta General d'accionistes les regula l'article 16 dels estatuts socials.

1.2.4.2. El Consell d'Administració

L'article 19 dels estatuts socials estableixen les atribucions del Consell d'Administració.

El nombre de consellers l'ha de fixar la Junta General, sempre senar, no inferior a cinc ni superior a nou. Els consellers els ha de designar la Junta General d'acord amb l'article 137 de la Llei de societats anònimes i es nomenarà d'entre ells a un president, un vicepresident i un secretari. El president del Consell d'Administració presidirà també les reunions de la Junta General d'Accionistes.

Altres aspectes en relació al Consell d'Administració com la durada del càrrec de conseller, les reunions i acords del Consell, la delegació de funcions al gerent, conseller delegat o altres, etc. es recullen als articles 18 a 23 dels estatuts socials.

A 31 de desembre de 1995, formaven part del Consell d'Administració de la Societat:

President: Sr. Josep Coll. Secretari general de Joventut.

Vicepresident: Sr. Víctor Magrans. Subdirector general de Joventut.

Vocals:

- Sr. Lluís Bellido. Cap del Servei d'Empreses i Activitats Turístiques.
- Sra. Mercè Curull. Subdirectora general de Serveis Consultius i Coordinació Jurídica.
- Sr. Carles Losada. Secretari general d'Administració i Funció Pública.
- Sra. Glòria Riera. Subdirectora general adjunta de Presidència.
- Sr. Josep Xavier Hernández. Secretari general de Comerç, Consum i Turisme.
- Sra. Elena García. Subdirectora general de Tresoreria.
- Sr. Santiago García. Empresari hostaler.

Secretari no conseller: Sra. Meritxell Masó.

1.2.5. Legislació general aplicable

- Llei 11/1981, de 7 de desembre, de patrimoni de la Generalitat.
- Llei 10/1982, de 12 de juliol, de finances públiques de Catalunya i Decret legislatiu 9/1994, de 13 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Finances Públiques de Catalunya.
- Llei 4/1985, del 29 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana.
- Reial decret legislatiu 1564/1989, de 22 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Societats Anònimes.
- Lleis de pressupostos anuals de la Generalitat.
- Legislació general de dret mercantil, civil, fiscal i laboral aplicables.

2. FISCALITZACIÓ DELS ESTATS FINANCERS

2.1. INTRODUCCIÓ

La fiscalització dels estats financers (balanç i compte de pèrdues i guanys) de TUJUCA s'ha basat en l'Informe de la Intervenció General de la Generalitat de Catalunya referent a l'exercici 1994 i en la revisió del treball en general i de les diferents proves i procediments d'auditoria aplicats i duts a terme per Faura Casas, Auditors-Consultors, SL per a emetre el seu Informe d'auditoria dels comptes anuals dels exercicis 1994 i 1995.

Amb tot i això aquesta Sindicatura de Comptes ha realitzat, de manera complementària, altres proves i ha aplicat altres procediments que s'han considerat necessaris en relació a determinats epígrafs del balanç i del compte de pèrdues i guanys de TUJUCA. Fruit d'aquesta tasca han sorgit determinades observacions que es recullen en els epígrafs 2.3 a 2.8. En l'epígraf 5.2 s'analitzen els circuits de procediment i el control de determinats ingressos i despeses.

2.2. ESTATS FINANCERS

Tal com s'ha comentat anteriorment, s'ha disposat de l'Informe d'auditoria externa dels comptes anuals de 1995 emès per Faura Casas, Auditors-Consultors, SL. L'opinió d'auditoria de l'esmentat informe presenta una opinió favorable excepte per les tres salvetats següents:

- Salvetat per limitació a l'abast pel que fa al saldo d'existències i els consums d'existències de l'exercici, al no haver aplicat TUJUCA, íntegrament a tots els albergs, el sistema de recompte físic a final d'exercici i al no disposar d'altres mitjans alternatius per a auditar-los, com seria el cas d'un sistema d'inventari permanent.

- Salvetat per limitació a l'abast en relació als saldos de tresoreria. En concret fa referència a l'efectiu dels albergs, afirmant que el sistema de traspàs de l'efectiu dels albergs al compte corrent centralitzat de TUJUCA, no permet contrastar els arquejos de control de l'efectiu transitòriament dipositat en els albergs.
- Salvetat en relació a certs saldos deutors i creditors de la Societat amb entitats vinculades (TUJUCA i l'ICSJ). Aquesta salvetat la fa extensible també a un altre saldo amb signe deutor, per 4,97 MPTA, motivat per operacions entre els albergs de la xarxa i que està pendent de conciliar.

TUJUCA va iniciar la seva activitat com a empresa pública el gener de 1994, exercici durant el qual va dur a terme de manera transitòria les tasques esmentades a l'epígraf 1.2.3 d'aquest Informe. Va ser al juliol del 1995 quan va iniciar la tasca de gestió i explotació directa de tota la xarxa d'albergs de joventut de la Generalitat. La nostra fiscalització es refereix a l'exercici 1995 per la qual cosa es presenten a continuació el balanç de situació a 31 de desembre de 1995 i el compte de pèrdues i guanys de l'exercici finalitzat en l'esmentada data.

BALANÇ

ACTIU	31/12/95	PASSIU	31/12/95
IMMOBILITZAT	4,85	FONS PROPIS	11,91
Despeses d'establiment	4,04	Capital social	10,00
Despeses de constitució	0,15	Reserves	0,58
Despeses de primer establiment	3,89	Reserva legal	0,58
Immobilitzat material	0,81	Resultat de l'exercici	1,33
Mobiliari	0,11		
Equips per a processos d'informació	0,71		
Amortització acumulada	(0,01)		
CIRCULANT	348,31	CREDITORS	341,25
Existències	17,54	Deutes amb empreses del grup i associades	5,10
Deutors	68,33	Deutes amb empreses del grup	2,24
Clients per prestacions de serveis	(19,11)	Comptes corrents amb empreses del grup	2,86
Empreses del grup deutores	7,84	Creditors comercials	275,18
Deutors diversos	76,64	Deutes per compres i prestació de serveis	275,18
Personal	(0,03)	Creditors no comercials	54,72
Administracions públiques	2,99	Administracions públiques	43,69
Inversions financeres temporals	181,43	Altres deutes	(0,62)
Cartera de valors a curt termini	181,43	Remuneracions pendents pagament	14,50
Tresoreria	82,04	Fiances i dipòsits rebuts a curt termini	(2,85)
Ajustaments per periodificació	(1,03)	Ajustaments per periodificació	6,25
TOTAL ACTIU	353,16	TOTAL PASSIU	353,16

Nota: Els imports són en milions de pessetes (MPTA)

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes, en base al balanç presentat per TUJUCA.

COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS

DESPESES	1995	INGRESSOS	1995
<u>VARIACIÓ D'EXISTÈNCIES</u>	<u>(9,81)</u>	<u>IMPORT NET DE LA XIFRA DE NEGOCIS</u>	<u>557,84</u>
		Vendes	227,47
<u>APROVISIONAMENTS</u>	<u>126,50</u>	Prestacions de serveis	335,84
Consum de mercaderies	126,50	Reduccions	(5,47)
<u>DESPESES DE PERSONAL</u>	<u>494,88</u>	<u>ALTRES INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ</u>	<u>331,08</u>
Sous i salaris	382,94	Altres ingressos de gestió	13,12
Càrregues socials	111,94	Subvencions a l'explotació	317,96
<u>DOTACIÓ AMORTITZACIÓ IMMOBILITZAT</u>	<u>1,36</u>		
<u>ALTRES DESPESES D'EXPLOTACIÓ</u>	<u>281,60</u>		
Serveis externs	83,62		
Arrendaments i lloguers	15,35		
Reparació i conservació	14,98		
Transports	0,65		
Primes d'assegurances	1,89		
Serveis bancaris i similars	1,14		
Publicitat i propaganda	50,62		
Subministraments	25,94		
Altres despeses	86,84		
Tributs	0,57		
BENEFICI D'EXPLOTACIÓ	0,00	PÈRDUA D'EXPLOTACIÓ	5,61
<u>DESPESES FINANCERES</u>	<u>0,38</u>	<u>INGRESSOS FINANCERS</u>	<u>7,72</u>
RESULTATS FINANCERS POSITIVS	7,34	RESULTATS FINANCERS NEGATIVS	0,00
BENEFICIS DE LES ACTIVITATS ORDINÀRIES	1,73	PÈRDUES DE LES ACTIVITATS ORDINÀRIES	0,00
<u>DESPESES EXTRAORDINÀRIES</u>	<u>0,23</u>	<u>INGRESSOS EXTRAORDINARIS</u>	<u>0,48</u>
RESULTATS EXTRAORDINARIS POSITIVS	0,25	RESULTATS EXTRAORDINARIS NEGATIVS	0,00
BENEFICIS ABANS D'IMPOSTOS	1,98	PÈRDUES ABANS D'IMPOSTOS	0,00
<u>IMPOST SOBRE SOCIETATS</u>	<u>0,65</u>		
RESULTATS DE L'EXERCICI (BENEFICI)	1,33	RESULTATS DE L'EXERCICI (PÈRDUA)	0,00

Nota: Els imports són en milions de pessetes (MPTA)

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes, en base al compte de pèrdues i guanys presentat per TUJUCA.

2.3. IMMOBILITZAT MATERIAL

2.3.1. Introducció

L'immobilitzat material a 31 de desembre de 1995 inclou petites partides referents a determinades adquisicions de mobiliari per a certs albergs i alguns equips informàtics. És clar que no recull l'immobilitzat sobre el qual TUJUCA realitza la seva gestió i explotació que no és altre que els albergs (terrenys, construccions i instal·lacions, mobiliari, estris i utillatge, etc.) fet que s'explica pel següent:

Dins la xarxa d'albergs de la Generalitat de Catalunya poden diferenciar-se, de manera genèrica, 2 tipus d'alberg segons la situació jurídico-patrimonial en què es troben:

- a) Albergs propietat d'ens o corporacions locals (ajuntaments o diputacions provincials).
- b) Albergs propietat de la Generalitat de Catalunya, diferenciant entre els que són de la Generalitat de Catalunya, que els ha adscrit a l'ICSJ, i els que han estat adquirits directament per l'ICSJ.

D'acord amb aquesta classificació genèrica, a continuació es diferencia i s'analitza la situació en què es troben cadascun dels 24 albergs que formen la xarxa. A més, es fan determinades observacions quant a la incidència que, sobre determinats aspectes econòmico-financers, tenen les diferents situacions jurídico-patrimonials analitzades.

2.3.2. Albergs propietat d'ens o corporacions locals

Són 9 els albergs propietat d'ens o corporacions locals. Amb anterioritat al traspàs a TUJUCA de la gestió i explotació d'aquests albergs, l'ICSJ havia signat convenis amb cadascun dels ens i corporacions locals, que en són els propietaris, per realitzar-ne l'explotació i la gestió. Els termes dels convenis signats i altres aspectes relacionats amb aquests 9 albergs es detallen en el quadre següent i en les notes explicatives que s'hi adjunten:

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA — INFORME 24/96-D

ALBERG	MUNICIPI	CONVENI	INICI I DURADA DEL CONVENI
Del Carme	Manresa	ICSJ-Ajuntament de Manresa	27/1/89 (30 anys)
Cerverí	Girona	ICSJ-Ajuntament de Girona	29/2/88 (30 anys)
Pic de l'Àliga	Queralbs-Núria	GC-Ajuntament de Queralbs(1)	23/9/85 (25 anys)
Ca n'Aleix	Tàrraga	ICSJ-Ajuntament de Tàrraga	11/6/93 (5 anys)
L'Encanyissada	Amposta	ICSJ-Ajuntament d'Amposta	15/7/92 (10 anys)
Sta. Maria del Mar	Coma-ruga	ICSJ-Diputació de Tarragona	12/11/85 (10 anys)
Mn. Antoni Batlle	Deltebre	ICSJ-Ajuntament de Deltebre	febrer'86 (35 anys)
St. Anastasi	Lleida	RD 1667/80-Estat- Dip.Lleida(2)	10/5/60 (75 anys)
Matacabós	Les	RD 1010/81-Estat-Ajunt. Les(3)	12/4/61 (50 anys)

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes d'acord amb l'informació obtinguda del gabinet jurídic de TUJUCA.

Nota(1): L'alberg Pic de l'Àliga és propietat de l'Ajuntament de Queralbs. El setembre de 1985 l'ajuntament signa un conveni amb la Generalitat de Catalunya pel qual li cedeix l'ús durant 25 anys. Aquesta cessió s'adsciu al Departament de Treball que el setembre de 1986 signa un acord amb l'ICSJ a qui cedeix l'ús i la gestió fins al termini preestablert.

Nota(2): L'alberg de St. Anastasi és propietat de la Diputació de Lleida. El maig de 1960 la diputació el cedeix en ús a l'Estat per 75 anys. Pel Reial decret 1667/80, de 31 de juliol, l'Estat traspasa els drets de la cessió d'ús a la Generalitat de Catalunya que finalment l'adsciu a l'ICSJ limitada al termini preestablert.

Nota(3): L'alberg de Matacabós és propietat de l'ajuntament de Les. L'abril de 1961 l'ajuntament el cedeix en ús a l'Estat per 50 anys. Pel Reial decret 1010/81, de 27 de febrer, l'Estat traspasa a la Generalitat de Catalunya la cessió d'ús que finalment queda adscrita a l'ICSJ limitada al termini preestablert.

D'acord amb el pacte novè del conveni signat entre l'ICSJ i TUJUCA, l'Institut va comunicar als ens i corporacions locals propietàries dels albergs el traspàs de l'explotació a la Societat. En relació a la situació jurídic-patrimonial anteriorment detallada i al procediment de traspàs de la seva gestió i explotació, cal remarcar que el següent:

* L'ICSJ ha notificat a les corporacions locals propietàries dels albergs el canvi en l'explotació dels albergs en favor de TUJUCA. Malgrat això, formalment i documentalment, és l'ICSJ qui té signades o bé adscrites les respectives cessions d'ús. Es tracta, doncs, d'una situació atípica que cal normalitzar formalitzant documentalment, entre totes les parts implicades: en primer lloc, les rescissions dels convenis entre els ens i corporacions locals i l'ICSJ; en segon lloc, els nous convenis que atorguin la cessió d'ús a TUJUCA.

* La majoria de les cessions d'ús adscrites a l'ICSJ, o acordades entre aquest Institut i els propietaris dels albergs, preveuen la possibilitat de pròrroques, siguin tàcites o expresses, a la finalització dels respectius terminis. No és així pel que fa als albergs de Sant Anastasi, Matacabós i Pic de l'Àliga, la qual cosa pot arribar a afectar, al termini de la cessió d'ús, la continuïtat de l'activitat de TUJUCA en aquests albergs.

* Pel que fa a l'alberg de Sta. Maria del Mar, el novembre de 1995 va finalitzar el període de cessió d'ús de la Diputació de Tarragona a l'ICSJ. Els representats de TUJUCA afirmen que s'està en negociacions amb la Diputació per tal que assumeixi part del cost d'unes importants i necessàries obres de condicionament de l'alberg. Aquest fet ha portat a no renovar la cessió d'ús d'acord a la pròrroga tàcita que estava prevista, sinó que provisionalment s'ha ampliat en tres mesos que, un cop vençuts el febrer de 1996, es prorroguen provisionalment, sense

termini fixat i a l'espera de com vagin les esmentades negociacions. Entenem que això pot afectar la continuïtat de l'activitat de TUJUCA en relació a aquest alberg.

Existeix, a banda dels 9 albergs esmentats, un altre alberg propietat d'un ajuntament. Es tracta de l'alberg de Torre Malagrida d'Olot. En aquest cas el conveni amb l'Ajuntament d'Olot el signa directament TUJUCA, però, tal com s'ha indicat a l'apartat a) de l'epígraf 1.2.3, ho fa sense que prèviament s'hagi rescindit el conveni anterior entre l'ajuntament i l'ICSJ. TUJUCA signa el conveni el juliol de 1994, per un termini de 50 anys i sense preveure-hi pròrroga.

De l'anàlisi dels convenis i segons comentaris amb els responsables de TUJUCA, el dret d'ús per a la gestió i explotació dels albergs tractats en aquest epígraf no suposaven per a l'ICSJ, ni suposen per a TUJUCA, cap cost en concepte de lloguer, contraprestació, etc. Tan sols, el cost del manteniment i de les obres de condicionament necessàries per a mantenir l'alberg en situació satisfactòria per poder oferir els serveis als alberguistes. Per tant, pel que fa a aquests 9 albergs, és correcta la no comptabilització en l'immobilitzat de TUJUCA.

2.3.3. Albergs propietat de la Generalitat de Catalunya

A la xarxa hi ha un total de 14 albergs que són propietat de la Generalitat de Catalunya. Dels 14 cal diferenciar entre aquells que són propietat de la Generalitat de Catalunya, que els ha adscrit a l'ICSJ, i els que són adquirits en propietat pel propi ICSJ. Aquestes i altres situacions específiques es recullen en el quadre següent i en les notes explicatives que s'hi adjunten.

Cal remarcar que en el quadre apareixen un total de 15 albergs ja que el de Matacabós de Les, que ja apareixia en el quadre dels que són propietat d'ens locals, es recull de nou en el quadre següent fent referència, no a l'alberg en sí, sinó a una casa-habitatge adjunta (veieu Nota (1) del quadre).

ALBERG	MUNICIPI	PROPIETARI	COMENTARIS
Empúries	L'Escala	Generalitat Catalunya	Nota (2)
Tramuntana	Figueres	Generalitat Catalunya	Nota (2)
Pere Figuera	Planoles	Generalitat Catalunya	Notes (2)i(4)
Era Garona	Salardú	Generalitat Catalunya	Nota (2)
Casa Gran	Altafulla	Generalitat catalunya	Nota (2)
Jaume I	L'Espluga de Francolí	Generalitat Catalunya	Nota (2)
St. Jordi	Tarragona	Generalitat Catalunya	Nota (2)
M. de Déu de Montserrat	Barcelona	Generalitat Catalunya	Nota (3)
Matacabós(casa-habitatge)	Les	Generalitat Catalunya	Nota (1)
Torre Ametller	Cabrera de Mar	Generalitat Catalunya	Nota (3)
J.M. Batista	Masnou	Generalitat Catalunya	Nota (3)
Mas Silvestre	Dosrius-Canyamars	ICSJ	Adquisició 31/12/85
M. de Déu de les Neus	Alp-La Molina	ICSJ	Adquisició 5/12/82
La Valira	La Seu d'Urgell	ICSJ	Adquisició 23/1/91
Canonge Colell	Vic	ICSJ	Nota (5)

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes d'acord amb l'informació obtinguda del gabinet jurídic de TUJUCA.

Nota(1): L'alberg Matacabós de Les ja apareixia en el quadre resum de l'anterior apartat a). S'inclou també en aquest quadre donat que ara ens referim a la casa-habitatge adjunta i no a l'alberg en sí. El títol de propietat de la casa-habitatge corresponia a l'Estat que, mitjançant el Reial decret 1010/81, de 27 de febrer, traspasa a la Generalitat de Catalunya. La Generalitat l'adscrició, per Ordre de 19/12/83 del conseller d'Economia i Finances, a l'ICSJ.

Nota(2): Per a tots aquests albergs, el títol de propietat dels quals corresponia a l'Estat, es traspasa la propietat a la Generalitat de Catalunya mitjançant el Reial decret 1667/1980. La Generalitat de Catalunya, mitjançant la Llei 10/1981, de 2 de desembre, els adscriu a l'ICSJ.

Nota(3): Els albergs de la xarxa ubicats a Barcelona, Cabrera de Mar i Masnou són propietat de la Generalitat de Catalunya que, mitjançant l'Ordre del conseller d'Economia i Finances, de 19/12/83, o bé pel Decret 347/81, els adscriu a l'ICSJ.

Nota(4): L'alberg Pere Figuera de Planoles queda recollit en la Nota(2), però, l'ICSJ adquireix el 24/7/87 i el 6/6/91 dos terrenys adjunts a l'alberg.

Nota(5): La construcció de l'alberg de Vic ha finalitzat durant el 1995. L'edifici és propietat de l'ICSJ, tot i que els terrenys sobre els que s'ubica han estat cedits per l'ajuntament de Vic.

En relació als albergs recollits en el quadre anterior, entenem que resulta atípic que:

* TUJUCA generi uns ingressos (per pernoctació, àpats, lloguer de llençols, etc.) directament relacionats amb uns béns d'immobilitzat (alberg, llits, estris de cuina, llençols, etc.) que són propietat de la Generalitat de Catalunya o bé de l'ICSJ, però que ni tan sols els té en adscripció, i que no li suposen altre càrrega que la del manteniment.

* TUJUCA no tingui poder decisorí per planejar les inversions per millores i reformes, que vagin més enllà del simple manteniment i que són necessàries per mantenir els albergs, el seu mobiliari i les seves instal·lacions, en un estat idoni per a l'explotació i la prestació del servei als alberguistes.

Així, doncs, cal normalitzar aquesta situació adscriuint a TUJUCA tant els albergs propietat de la Generalitat, fins ara adscrits a l'ICSJ, com els que l'Institut ha adquirit directament.

Aquestes adscripcions tindran un efecte en els estats financers de TUJUCA ja que la Societat haurà de comptabilitzar dins l'immobilitzat un "Immobilitzat rebut en adscripció" i en contrapartida un "Patrimoni rebut en adscripció".

Per formalitzar correctament les esmentades adscripcions, caldrà dur a terme un inventari detallat, valorat i documentat que inclogui, a més del valor dels terrenys i del propi alberg, el de les instal·lacions, mobiliari, utilitatge, etc, existents dins de cadascun dels albergs.

Amb l'adscripció s'evitarà la problemàtica que per a TUJUCA suposa no poder activar en l'immobilitzat, i haver de comptabilitzar com a despesa de l'exercici, el cost de certs manteniments que suposen en realitat un major valor del bé o són meres adquisicions de mobiliari, estris i utilitatge que cal reposar de manera urgent per poder mantenir la correcta explotació i prestació dels serveis. A més, quedarà superada la situació atípica abans esmentada.

Tot això haurà d'acompanyar-se amb l'assignació d'un pressupost de capital específic per a TUJUCA i la seva xarxa d'albergs, en lloc d'assignar-se, com fins ara, a l'ICSJ (el pressupost de capital aprovat per a l'ICSJ per al 1995 recollia inversions destinades als albergs per a condicionament d'instal·lacions, mobiliari, equipament i altres, per valor d'uns 298 MPTA) . Cal remarcar a més, que l'ICSJ no pot deduir-se l'IVA de les corresponents inversions en la xarxa d'albergs, fet del que sí podria beneficiar-se'n TUJUCA.

2.4. EXISTÈNCIES

2.4.1. Traspàs de l'ICSJ a TUJUCA l'1 de juliol de 1995

L'explotació i gestió de la xarxa d'albergs de Catalunya durant el 1994 és transitòriament compartida entre l'ICSJ i TUJUCA. Tal com s'ha descrit a l'epígraf 1.2.3, és l'1 de juliol de 1995 quan TUJUCA se'n fa realment càrrec.

Davant d'això, TUJUCA incorpora a la seva comptabilitat el valor de les existències que l'ICSJ li traspasa a l'esmentada data. En contrapartida, comptabilitza un import creditor amb l'ICSJ.

De l'anàlisi de les anotacions comptables d'aquest traspàs i dels inventaris dels albergs a 30 de juny de 1995, cal remarcar que:

* En donar d'alta les existències a 1 de juliol de 1995, per a alguns albergs s'ha comptabilitzat com a existència inicial i per a altres com a despesa, com si es tractés d'una compra. Aquest fet suposa una manca d'homogeneïtat.

* La contrapartida creditora amb l'ICSJ apareix per 19,11 MPTA (veieu l'epígraf 2.8) mentre que la suma de les existències traspassades, comptabilitzades tant com a existència com a despesa, ascendeix a 21,22 MPTA.

* No se'ns ha facilitat l'inventari de 6 albergs que en comptabilitat suposen un total d'existència traspassada de 4,37 MPTA.

* Tan sols per a 4 albergs coincideix la valoració de l'inventari amb l'import comptabilitzat, valoració i import que suposen un total de 4,63 MPTA.

* Per a la resta d'albergs, els inventaris dels quals presenten existències per valor de 12,53 MPTA, TUJUCA ha comptabilitzat un traspàs d'existències per 12,22 MPTA. En concret, cal remarcar que l'alberg de Núria presenta un inventari a 30/6/95 d'1,71 MPTA, mentre que comptablement no s'ha recollit cap existència traspassada. Les diferències entre inventaris i comptabilitat es produeixen principalment en les existències per efectes (gorres, samarretes, motxilles, guies, etc.) de les botigues de records dels albergs.

* Els inventaris analitzats presenten deficiències: no recullen la valoració d'algunes de les existències físiques que s'hi inclouen; no són realment inventaris sinó extractes dels comptes d'existències, sense unitats físiques ni preus unitaris i no presenten la signatura del responsable de l'alberg.

Del que s'ha esmentat anteriorment s'arriba a la conclusió que ha existit una important manca de control de les existències traspassades de l'ICSJ a TUJUCA l'1/7/95, així com una heterogeneïtat de criteri a l'hora de comptabilitzar-les. Tot això no ens ha permès lligar els imports inventariats amb els comptabilitzats. A més, les deficiències en el disseny i control dels inventaris i en la comptabilització no permeten obtenir el suficient grau de fiabilitat que permeti concloure satisfactòriament sobre els imports comptabilitzats fruit del traspàs d'existències.

2.4.2. Les existències a 31 de desembre de 1995

El balanç de situació de TUJUCA a 31 de desembre de 1995 presenta unes existències finals de 17,54 MPTA. S'han demanat els inventaris dels albergs a 31 de desembre de 1995 dels quals:

* No se'ns han facilitat els corresponents a 4 albergs. Uns altres 4 albergs presenten un inventari incomplet ja que manca algun dels seus components (inventari d'efectes, inventari de neteja, inventari d'alimentació). El total comptabilitzat com a existència final per a aquests 8 albergs és de 6,28 MPTA.

* Per a 11 dels albergs coincideix l'import inventariat amb el comptabilitzat, representant un total de 7,61 MPTA dins l'existència final comptabilitzada.

* Els 5 albergs restants presenten diferències entre l'inventari i la comptabilitat. Globalment, per a aquests 5 albergs, l'import dels inventaris superen els comptabilitzats en 1,44 MPTA. Algunes de les diferències podrien explicar-se per l'errònia inclusió de l'IVA en l'inventari; altres no han pogut ser explicades pels responsables de TUJUCA.

Adicionalment s'ha pogut observar com en l'assentament de comptabilització de les existències a final de l'exercici, no s'han donat de baixa les existències inicials de 3 albergs per un valor al voltant dels 3 MPTA.

De tot el comentat anteriorment se'n desprén una clara manca de control en l'àrea d'existències. Els procediments de control de les existències dels albergs es basen en els inventaris físics al final de l'exercici. Tant el recompte com la valoració de l'existència física la fan els propis albergs sense que des dels serveis centrals de TUJUCA s'hagin implantat controls específics per a una correcta i homogènia realització i tramesa dels albergs als serveis centrals .

Les anteriors debilitats d'organització, control i comptabilització no ens permeten validar l'import de l'existència a 31 de desembre de 1995. Això, juntament amb la conclusió a la que s'ha arribat en l'anterior epígraf 2.4.1 tampoc ens permet validar l'import de la variació d'existències del compte de pèrdues i guanys de l'exercici 1995.

2.5. DEUTORS

2.5.1. Clients per prestació de serveis

Aquest grup de comptes presenta en l'actiu del balanç de situació de TUJUCA a 31 de desembre de 1995 un saldo de signe negatiu, és a dir, creditor de 19,11 MPTA, malgrat que es tracta d'un grup de comptes de deutors. Això, és degut a què s'inclou el compte de "Bestretes de clients" amb un import creditor de 54,59 MPTA.

Les bestretes fan referència als cobraments que TUJUCA rep dels alberguistes, anteriorment a la prestació del servei, en concepte de reserva de plaça en els albergs.

El Pla General de Comptabilitat recull aquest concepte en el compte #437 "Acomptes de clients" i en els models de presentació dels estats financers, l'inclou en el passiu com a "Creditors a curt termini". Cal, per tant, que TUJUCA confeccioni el balanç incloent el saldo creditor per bestretes de clients en el passiu i no en l'actiu amb signe negatiu.

2.5.2. Empreses del grup deutores i comptes corrents amb empreses del grup

Aquests dos grups de comptes s'inclouen l'un a l'actiu, per 7,84 MPTA, i l'altre al passiu, per import de 2,86 MPTA. Tots dos recullen posicions deutores i creditores entre els diferents albergs que componen la xarxa.

Aquestes posicions s'originen, bàsicament, quan un alberguista ha realitzat una reserva en un alberg i ha pagat la corresponent bestreta, però finalment va a un altre alberg, perquè, per exemple, l'activitat prevista en un alberg es fa finalment en un altre. Davant situacions com aquesta, en la comptabilitat de tots dos albergs s'anota una posició deutora/creditora en uns comptes pont.

Es tracta, per tant, de meres anotacions entre albergs que a la comptabilitat de TUJUCA a 31 de desembre, que resulta de l'agregació de la de tots els albergs, no haurien d'aparèixer.

2.6. INVERSIONS FINANCERES TEMPORALS I CREDITORS COMERCIALS

A 31 de desembre de 1995 el saldo d'inversions financeres temporals (d'ara endavant IFT) és de 181,43 MPTA i correspon a l'adquisició de Bons i Lletres del Tresor en data 27 de desembre de 1995, amb venciment el 3 de gener de 1996.

S'ha revisat la documentació de l'esmentada inversió amb resultat satisfactori.

L'adquisició de Deute públic per part de TUJUCA és una pràctica que inicia el mes de setembre del 1995 i suposen IFT per períodes que van entre una setmana i quinze dies. Aquesta pràctica és conseqüència de que es produeixen puntes de tresoreria en moments concrets, a les quals TUJUCA intenta treure'n major rendiment que el que suposaria mantenir-les en el saldo dels comptes corrents.

L'origen d'aquestes puntes de tresoreria és conseqüència, bàsicament, de l'activitat que TUJUCA realitza a Catalunya per compte de l'"Oficina Nacional de turisme i intercanvi de joves i estudiants" (TIVE).

Aquesta oficina, depenent de l'Institut de la Joventut del Ministeri d'Afers Socials, mitjançant el Reial decret 979/86, de 10 de gener, va traspasar-se, quant a certs mitjans i activitats, a la Generalitat de Catalunya que, mitjançant el Decret 189/86, de 17 de juny, la va adscriure a l'ICSJ. El conveni entre l'ICSJ i l'Institut de la Joventut del Ministeri d'Afers Socials, signat el 29 de març de 1995, permetia a l'ICSJ traspasar certes activitats de TIVE a TUJUCA.

Les activitats que assumeix TUJUCA són les de venda dels productes i serveis de TIVE. Entre aquests productes i serveis cal diferenciar els següents:

a) Els productes i serveis que TIVE ofereix en exclusivitat en virtut estricta de ser membre de les organitzacions internacionals de turisme juvenil (catàlegs informatius, carnets internacionals, sistemes informatius de planificació de viatges, etc.). TUJUCA ven aquests productes, obtenint-ne una comissió de la venda, a través de la seva "Viatgeteca" o de les representacions territorials de joventut.

b) Els productes i serveis que TIVE ofereix, però no en exclusivitat, sinó que qualsevol agència de viatges pot oferir, són bàsicament serveis de companyies aèries, ferroviàries, d'autocars, etc, que TIVE obtenia de negociacions amb determinats majoristes aconseguint oferir-los a la joventut a molt bon preu. TUJUCA decideix treure a concurs aquest servei, atorgant-lo en concessió a una agència privada de viatges obtenint-ne a canvi un cànon (el concurs i les condicions de la concessió s'analitzen específicament a l'epígraf 4.1.4).

TUJUCA ven els productes exclusius i per als productes no exclusius realitza la liquidació amb TIVE per compte de l'agència privada concessionària. Això és el que origina les anteriorment esmentades puntes de tresoreria ja que té uns cobraments per la venda de productes exclusius o per la intermediació per compte de l'agència concessionària. Els cobraments, però, no suposen un ingrés per a TUJUCA ja que un cop cobrats, o rebuts de l'agència per a la intermediació, els haurà de liquidar a TIVE. TUJUCA comptabilitza els cobraments en els comptes de tresoreria amb contrapartida a creditors comercials-TIVE.

S'ha analitzat en el compte de creditors comercials el que fa referència específica a TIVE. En ell s'acumulen els saldos cobrats per TUJUCA pendents de liquidar a TIVE en relació tant a productes exclusius com no exclusius. S'ha observat que:

* Durant l'exercici 1995 es produeix una única liquidació amb TIVE referent a l'acumulat durant els mesos de juny i de juliol del 1995, per import de 19,10 MPTA. El poc nombre de liquidacions anuals permet a TUJUCA disposar de puntes de tresoreria.

* Els saldos creditors d'aquest compte mantenen, al llarg de l'exercici 1995, una estreta relació amb les adquisicions de Deute de l'Estat per part de TUJUCA (tot i que a 31/12/95 el saldo creditor amb TIVE era de 104,88 MPTA i el saldo d'IFT era de 181,43 MPTA). D'això es desprèn que l'adquisició de les IFT es fa, bàsicament, amb els imports cobrats i pendents de liquidar a TIVE, tot i que hi ha una part adquirida amb les puntuals situacions positives de tresoreria fruit de cobrar anticipadament gran part dels serveis prestats i pagar als proveïdors a 60, a 90 i, en certs casos, fins a 120 dies.

* El saldo pendent de liquidar amb TIVE a 31 de desembre de 1995 puja a 104,88 MPTA. Cal remarcar, però, que s'ha disposat d'una comunicació de TIVE afirmant que l'import que a 31 de desembre de 1995 estava pendent de liquidar per part de TUJUCA era de 116,89 MPTA. Els responsables de TUJUCA no ens han aclarit aquesta diferència i no s'ha pogut verificar quin era el saldo correcte a aquella data.

2.7. TRESORERIA

El saldo de tresoreria a 31 de desembre de 1995 és desglossa en:

	MPTA
Bancs	<u>74,10</u>
Caixa-efectiu	7,94
Total Tresoreria	<u>82,04</u>

Pel que fa als bancs, TUJUCA té incorporat un sistema de centralització de fons a través de "La Caixa" mitjançant el qual els moviments dels comptes corrents dels albergs es traspassen al compte corrent centralitzat a mesura que s'efectuen transaccions. A 31/12/95 els comptes corrents dels albergs haurien de presentar saldo nul. Hi ha, però, un total d'11 albergs amb saldos positius i negatius que agregats suposen un saldo de 0,46 MPTA, per als quals s'ha verificat si les partides que componen aquest import són realment simples partides de conciliació amb "La Caixa". De la revisió de les conciliacions bancàries dels comptes corrents d'aquests 11 albergs, cal remarcar:

* Per a 3 albergs no s'ha fet la corresponent conciliació. El saldo total comptabilitzat per a aquests 3 albergs és d'1,09 MPTA.

* Els extractes bancaris dels comptes de tots 11 albergs presenten saldo nul.

* Les partides comptabilitzades per TUJUCA i no per "La Caixa" representen, d'acord amb el seu concepte, simples partides de conciliació. Amb tot i això cal que des dels serveis centrals s'implantin controls i procediments estandaritzats per al correcte disseny i seguiment de les conciliacions per part del responsable de cada alberg.

Molts dels cobraments que fan els albergs són en efectiu. TUJUCA ha volgut incorporar una certa flexibilitat de manera que els albergs poden disposar d'aquest efectiu cobrat per fer front a pagaments, tot i que finalment han d'ingressar el saldo en el seu compte corrent, saldo que finalment serà traspasat al compte corrent centralitzat.

Amb aquesta flexibilitat es vol evitar que l'alberg hagi de fer ingressos en el seu compte corrent per a cadascun dels cobraments o grup de cobraments. S'ha observat, però, que la majoria dels albergs no fan un correcte arqueig de caixa, o bé no en fan. La flexibilitat implantada, juntament amb la debilitat en el control, no permet contrastar documentalment els arquejos que es realitzen. Per tant, no és possible fer un seguiment de l'efectiu transitòriament disposat a cada alberg, que vagi més enllà del contrast entre cobraments/pagaments i ingressos/despeses.

2.8. DEUTES AMB EMPRESES DEL GRUP

El saldo per aquest concepte, recollit en el passiu del balanç de situació a 31 de desembre de 1995, inclou determinades partides deutores i creditors en relació a l'ICSJ:

	Deutor-(Creditor) MPTA
Saldo inicial a 1/1/94	(12,40)
Traspàs pressupost	(125,00)
Bestretes d'albergs	130,13
Estocs d'albergs	(19,11)
Altres	24,14
Total Deutes empr.grup	(2,24)

- El "Traspàs del pressupost" recull els imports que l'ICSJ va traspasar a TUJUCA abans de signar-se el conveni descrit a l'epígraf 1.2.3. Així, els 125 MPTA, tractats també a l'epígraf 3.2.1 dins la fiscalització del pressupost, representen un crèdit que l'ICSJ atorga a TUJUCA per l'activitat que fa encara de manera transitòria entre gener i juliol de 1995, tal com l'havia desenvolupat durant el 1994.

- Les "Bestretes d'albergs" representen els cobraments de clients dels albergs per reserves fetes o per serveis prestats, pagats anticipadament a l'ICSJ i facturats amb posterioritat a l'1 de juliol per TUJUCA. S'ha analitzat la connexió informàtica que TUJUCA té amb l'ICSJ que, per a aquest tema, ha permès un laboriós però satisfactori seguiment per part de TUJUCA d'aquestes bestretes que per a cada alberg es trobaven a cavall entre la facturació realitzada per l'ICSJ i la realitzada per TUJUCA.

- Els "Estocs d'albergs" són aquelles existències que a 30 de juny de 1995 passen de l'ICSJ a TUJUCA i que han estat analitzades específicament a l'epígraf 2.4.1.

- El concepte "Altres" recull el saldo d'un grup de posicions deutores i creditors entre l'ICSJ i TUJUCA, com les bestretes per relació amb proveïdors, traspassos de caixa, etc.

Les transaccions econòmiques entre l'ICSJ i TUJUCA resumides en els comentaris anteriors podrien representar, a banda d'un incompliment dels principis comptables de valoració a preu d'adquisició i de no compensació, una contingència fiscal, si es té en compte la vinculació existent entre les dues entitats i tenint present que:

- * el "Traspàs de pressupost" representa un crèdit entre les entitats sense meritació d'interessos.
- * els comentaris recollits a l'epígraf 2.4.1. respecte al traspàs d'estocs, no ens permeten obtenir l'evidència d'una correcta valoració de l'existència a 30 de juny de 1995.

3. FISCALITZACIÓ DE LA LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

3.1. PRESSUPOST APROVAT I LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA DE L'EXERCICI 1995

Els pressupostos aprovats per a TUJUCA corresponents a l'exercici 1995 i aprovats per la Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya preveïen uns ingressos i despeses d'explotació de 287,99 MPTA; pel que fa al pressupost de capital, els recursos i dotacions previstes es xifraven en 1.000 PTA.

A continuació es presenta la liquidació pressupostària presentada per TUJUCA, corresponent a l'exercici 1995.

PRESSUPOST D'EXPLOTACIÓ

RECURSOS	Pressupost	Compte explotació	Desviacions
Ingressos propis	286,99	571,44	284,45
Subvencions corrents rebudes per l'empresa	0,00 (1)	0,00	0,00
Expedient 43/95 transferència de crèdits	317,96 (2)	317,96	0,00
Ingressos patrimonials i dèficit d'explotació	1,00	7,72	6,72
TOTAL RECURSOS	605,95	897,12	291,17

DOTACIONS	Pressupost	Compte explotació	Desviacions
Remuneracions del personal	143,24	494,88	33,68 (3)
Expedient 43/95 transferència de crèdits	317,96 (2)	-	-
Despeses de béns corrents i serveis	144,75	400,26	255,51
TOTAL DOTACIONS	605,95	895,14	289,19
RESULTAT D'EXPLOTACIÓ		1,98	

PRESSUPOST DE CAPITAL

RECURSOS	Pressupost(1)	Liquidat	Desviacions
Subvencions de capital rebudes per l'empresa	0,00	-	-
TOTAL RECURSOS	0,00	-	-

DOTACIONS	Pressupost(1)	Liquidat	Desviacions
Inversions reals	0,00	0,82	0,82
TOTAL DOTACIONS	0,00	0,82	0,82

Font: Liquidació del pressupost de l'exercici 1995 presentada per TUJUCA.

Nota: Les quantitats són en milions de pessetes (MPTA)

Nota(1): La Llei de pressupostos de la Generalitat recull com a recursos i dotacions del pressupost de capital un import de 1.000 PTA i unes altres 1.000 PTA com a recursos del pressupost d'explotació en concepte de subvencions corrents. En els quadres anteriors, en estar presentats en MPTA, aquests imports queden reflectits amb valor nul.

Nota(2): Els 317,96 MPTA presentats per TUJUCA com a pressupost aprovat, tant de recursos per subvencions corrents com de dotacions per despeses de personal, no estan recollits en la Llei de pressupostos de la Generalitat. Aquest fet s'analitza específicament a l'epígraf 3.2.1.

Nota(3): La desviació de 33,68 MPTA referent a les remuneracions del personal, està calculada partint d'unes dotacions previstes de 461,2 MPTA, resultants de la suma del pressupostat, 143,24 MPTA i la transferència de crèdits, 317,96 MPTA

3.2. EL PRESSUPOST APROVAT I LA TRANSFERÈNCIA DEL PRESSUPOST DE L'ICSJ AL PRESSUPOST DE TUJUCA

3.2.1. Pressupost d'explotació

Existeix una diferència entre el pressupost d'explotació aprovat per la Llei de pressupostos de la Generalitat, 287,99 MPTA i el presentat com a tal per TUJUCA, 605,95 MPTA. Aquesta diferència de 317,96 MPTA correspon a l'import, recollit dins el conveni entre l'ICSJ i TUJUCA, quantificat com a necessari per permetre a l'empresa assumir la gestió, l'explotació i el manteniment dels albergs des del juliol fins al desembre del 1995. Es tracta d'un traspàs de recursos del pressupost de l'Institut al de TUJUCA que ha estat formalitzat mitjançant l'expedient 43/95 de transferència de crèdits, amb l'acord previ del Departament d'Economia i Finances.

En tot cas caldria que TUJUCA hagués diferenciat en la liquidació, el pressupost aprovat i el pressupost definitiu un cop formalitzada la transferència de crèdits. A més, el pressupost definitiu també hauria d'haver-se desglossat, entre els diferents conceptes de dotació, el total dels 317,96 MPTA, fet que hagués permès una anàlisi més acurada de les desviacions.

La situació transitòria de gestió dels albergs, compartida entre l'ICSJ i TUJUCA durant l'exercici 1994, va saldar-se amb la facturació de 116 MPTA, de la Societat a l'Institut, en concepte d'assessorament. L'import era el necessari per a que TUJUCA cobrés la pèrdua de l'exercici 1994, amb l'efecte fiscal que això pot suposar en relació a la facturació a preus de mercat entre empreses vinculades. Aquesta instrumentació mitjançant una factura es va originar perquè TUJUCA encara no disposava de pressupost d'explotació propi i perquè els ingressos dels albergs corresponien a l'ICSJ.

El pressupost de TUJUCA per al 1995, aprovat per la Llei de pressupostos, no preveia encara que l'empresa es fes càrrec de la gestió i explotació de tota la xarxa d'albergs de la Generalitat, sinó que suposava que seguiria durant el 1995 amb les mateixes tasques del 1994. Per això, els recursos del pressupost d'explotació aprovats per al 1995 no recullen cap subvenció a l'explotació (simbòlicament recullen 1.000 PTA) sinó tan sols ingressos propis per un total de 287,99 MPTA en relació amb:

- els serveis centrals, per un total de 263,98 MPTA: pel previst en concepte d'assessorament a l'ICSJ durant tot l'exercici 1995, uns 250 MPTA; uns 6,75 MPTA previstos en concepte d'esponsorització i publicitat de certes empreses en els catàlegs d'oferta d'activitats, i 1 MPTA per ingressos financers.

- l'alberg Torre Malagrida d'Olot (únic alberg del qual es fa càrrec TUJUCA des del 1994 segons el conveni amb l'ajuntament d'Olot esmentat a l'epígraf 1.2.3), pel qual es preveuen ingressos per a TUJUCA per 24,01 MPTA.

La situació transitòria de gestió que s'origina en el 1994, es manté durant el període de gener a juliol de 1995, mes en què TUJUCA es fa càrrec directament de la gestió i explotació dels albergs i finalitza les tasques d'assessorament a l'ICSJ. Durant aquests sis primers mesos del 1995 l'empresa va finançar la seva activitat bàsicament amb 125 MPTA provinents de l'ICSJ (esmentats a l'epígraf 2.8). Aquest import representa la meitat dels 250 MPTA pressupostats per al total de l'exercici en tasques d'assessorament a l'ICSJ.

Els 125 MPTA no han estat instrumentats mitjançant una factura tal com es va fer el 1994 i, tot i que TUJUCA els considera com una bestreta sobre els 317,96 MPTA referents al traspàs per al segon semestre de l'any, representen en realitat un crèdit de l'ICSJ a TUJUCA, la qual cosa té uns efectes comptables i fiscals que s'han comentat a l'epígraf 2.8.

3.2.2. Pressupost de capital

El pressupost de capital per al 1995, aprovat per la Llei de pressupostos, per a TUJUCA recull un import de recursos de 1.000 PTA. Es tracta, per tant, d'una xifra merament simbòlica. A més, així com per a l'explotació es realitza una transferència de crèdits en el moment del traspàs de la gestió dels albergs de l'ICSJ a TUJUCA, no succeeix el mateix pel que fa al pressupost de capital.

Aquests fets estan en relació amb la situació atípica, exposada a l'epígraf 2.3.3, per la qual TUJUCA gestiona i explota l'activitat dels albergs, però no els té adscrits. No pot, per tant, decidir fer-hi inversions, sinó que ha de sol·licitar a l'ICSJ que les dugui a terme, ja que és qui té els albergs, ja sigui adscrits o en propietat, i en té assignat el pressupost de capital.

En l'epígraf 2.3.3 ja s'ha recomanat l'assignació a TUJUCA del pressupost de capital per a la xarxa d'albergs, fins ara assignat a l'ICSJ. A més, en el futur caldrà tenir en compte en aquest pressupost les necessitats d'inversió en les oficines on s'ubiquen els serveis centrals de TUJUCA (renovació de mobiliari, d'equips informàtics, etc.), oficines propietat de l'ICSJ de les que en disposa en règim de lloguer.

3.3. LA LIQUIDACIÓ DELS PRESSUPOSTOS

3.3.1. Anàlisi de les principals desviacions

a) Del pressupost d'explotació: L'aprovat inicialment s'ha vist clarament influenciat per l'ampliació de l'activitat de TUJUCA des del mes de juliol. Això afecta no tan sols quant a l'increment dels recursos per la transferència de crèdits de 317,96 MPTA abans esmentada sinó també en altres recursos i dotacions com:

* recursos per ingressos d'albergs: pressupostats tan sols per al d'Olot en 24,01 MPTA, que finalment va obtenir ingressos de 30,75 MPTA. S'obtenen també ingressos per 521,76 MPTA que generen la resta d'albergs des del juliol del 1995 i que suposen ingressos que no havien estat pressupostats.

* despeses de personal: previstes per personal dels serveis centrals i de l'alberg d'Olot per un total de 143,23 MPTA finalment liquidats per 152,16 MPTA a més dels 342,72 MPTA de despeses de personal, no pressupostades, de la resta d'albergs traspassats a TUJUCA el juliol de 1995.

* despeses de béns corrents i serveis: pressupostades pel que fa als serveis centrals i l'alberg d'Olot en 144,75 MPTA i liquidades per 400,26 MPTA.

És clar que les desviacions entre el pressupostat i el liquidat s'han produït per un increment paral·lel de les despeses i els ingressos, conseqüència de l'increment de l'activitat de TUJUCA des del juliol del 1995 i que finalment es salda amb un superàvit en el pressupost d'explotació d'1,98 MPTA. Dins els increments dels ingressos cal diferenciar els 317,96 MPTA, corresponents a subvencions corrents no previstes, dels 284,45 MPTA d'ingressos propis no previstos. Cal recordar, però, que:

- el pressupost d'explotació té un caire preventiu (article 30 de la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana) fet que permet una certa flexibilitat per redistribuir els recursos entre les diferents dotacions d'explotació. Aquest caire preventiu queda limitat, però, des del moment en què es reben subvencions corrents dels pressupostos de la Generalitat, com és el cas de TUJUCA, mitjançant transferència de crèdits de l'ICSJ.
- determinades partides del pressupost d'explotació tenen el caire de limitatives (article 13 de l'Estatut de l'empresa pública catalana). Aquest és el cas de les despeses de personal que, malgrat això, han estat incrementades per TUJUCA en 33,68 MPTA, per sobre del total previst, 461,20 MPTA.
- aquest increment respecte al pressupostat en partides de dotacions limitatives, podria dur-se a terme en cas que hagués estat aprovat pel conseller d'Economia i Finances, si no excedís el 5% de les quantitats pressupostades. Pel cas de les despeses de personal de TUJUCA, en què l'increment supera aquest percentatge, caldria l'autorització del Consell executiu de la Generalitat (article 31 de l'Estatut de l'empresa pública catalana).

TUJUCA no ha seguit aquest procediment d'autorització en el cas de les despeses de personal.

b) Del pressupost de capital: La desviació que es produeix en el pressupost de capital, 0,82 MPTA, tot i ser poc significativa, cal esmentar-la per la relació que té amb el que s'ha comentat en l'epígraf 3.2.2.

Com ja s'ha esmentat, les 1.000 PTA aprovades per la Llei de pressupostos de la Generalitat com a pressupost de capital de TUJUCA, són merament simbòliques. La situació en què es troba TUJUCA davant les inversions en els albergs i els serveis centrals, necessàries per mantenir-hi una correcta prestació dels serveis, l'obliga a dependre del pressupost de capital que per a les esmentades inversions té assignat l'ICSJ.

TUJUCA s'ha trobat en determinades situacions, tant per la compra d'equips informàtics (0,71 MPTA) com de mobiliari a reposar (0,11 MPTA) en les que, per motius d'urgència o del baix cost de la inversió, l'adquisició no ha estat finançada amb els recursos del pressupost de capital de l'ICSJ, sinó que l'ha finançat l'empresa amb ingressos propis. Aquest fet ha originat la desviació de les dotacions per inversions reals de 0,82 MPTA, import que coincideix amb el dèficit de la liquidació del pressupost de capital presentada per TUJUCA.

3.3.2. Partides de conciliació entre pressupost i comptabilitat

TUJUCA presenta la liquidació del pressupost d'explotació recollint el compte de pèrdues i guanys, quan existeixen partides comptables que no han de ser incloses en la liquidació del pressupost. Entre aquestes partides destaquen les dues següents:

- Dotació a l'amortització de l'immobilitzat, per 1,36 MPTA, que recull, principalment, l'amortització de les despeses de constitució i primer establiment.
- Variació d'existències, per 9,81 MPTA, que recull els ingressos per la comptabilització de les existències finals en relació a les inicials.

Amb aquest tipus de partides, que TUJUCA no hauria d'haver inclòs en la liquidació pressupostària, caldria realitzar una conciliació entre el resultat comptable del compte de pèrdues i guanys i el superàvit o dèficit de la liquidació del pressupost d'explotació.

El compte de pèrdues i guanys de l'exercici 1995 presenta un resultat comptable positiu d'1,33 MPTA, mentre que el superàvit pressupostari de la liquidació del pressupost d'explotació és d'1,98 MPTA. Aquesta diferència de 0,65 MPTA queda explicada per la despesa que per aquest import està comptabilitzada en el compte de pèrdues i guanys en concepte de l'impost sobre societats referent a l'exercici 1995. Pressupostàriament, aquesta despesa haurà d'incloure's en la liquidació del pressupost d'explotació de l'exercici 1996, representant en el 1995 una partida de conciliació entre la comptabilitat i el pressupost, amb la qual cosa considerem correcte que TUJUCA no l'hagi liquidat en l'exercici 1995.

4. FISCALITZACIÓ DE LA LEGALITAT

4.1. CONTRACTACIÓ

4.1.1. Legislació aplicable

D'acord amb el que estableix la disposició addicional sisena de la Llei 13/1995, de 18 de maig, de contractes de les administracions públiques, les societats mercantils amb capital majoritari de l'Administració, els seus organismes autònoms o entitats de dret públic, ajustaran la seva activitat contractual als principis de publicitat i concurrència. Aquest criteri regia també a l'anterior Llei de contractes de l'Estat i amb criteris similars s'expressa, en relació a la temàtica contractual, la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana.

L'aplicació d'aquests principis s'ha de fer de manera conjunta. Això comporta que sigui necessari no només consultar diverses empreses a l'hora de portar a terme una determinada contractació, sinó també que, en aplicació del principi de publicitat, i per fer veritablement efectiu el principi de concurrència, es publiqui en un diari dels de major tirada, o bé en un diari oficial, el corresponent anunci.

Sens perjudici de l'esmentat, atès que la Llei de contractes permet aplicar el procediment d'adjudicació negociat en contractes de baix import, podria utilitzar-se, en aquests supòsits, per analogia, aquest procediment.

4.1.2. Anàlisi dels procediments emprats per TUJUCA

D'acord amb el que s'ha comentat en capítols anteriors d'aquest Informe, TUJUCA no realitza inversions en els albergs, sinó que aquestes van a càrrec del pressupost de capital de l'ICSJ. Per això, els procediments de contractació que analitzem estan en relació amb altres aspectes propis de l'activitat d'explotació com els subministraments (productes d'alimentació i de cuina, productes de neteja, etc.) o els serveis realitzats per empreses externes (reparacions i manteniment, neteja, catering, activitats lúdiques i culturals, publicitat, etc.).

Del funcionament habitual de TUJUCA, cal destacar que:

* Els directors d'alberg estan autoritzats fins a 1 MPTA per realitzar compres i fer-ne el pagament, segons l'acta del Consell d'Administració de TUJUCA del 28 de setembre de 1994. Per sobre d'aquest límit, la competència correspon als serveis centrals.

* Les compres no són tancades, és a dir, varien en funció de les necessitats de cada moment, en cada alberg i segons l'ocupació prevista, amb la qual cosa no és possible conèixer anticipadament les necessitats de servei o el volum de productes a contractar.

De l'anàlisi dels procediments seguits per TUJUCA cal remarcar diversos aspectes recollits a continuació:

- 1.- Compres efectuades pels serveis centrals: Per a l'elecció del proveïdor o empresa externa de serveis, es consulten diverses ofertes. La Societat escull l'empresa que subministrarà el producte o prestarà el servei en funció de les millors condicions econòmiques i/o tècniques.

Addicionalment, pels productes el preu dels quals oscil·la al llarg de l'any, com és el cas dels aliments, els serveis centrals de TUJUCA fan constants prospeccions del mercat per poder detectar possibles proveïdors que poguessin presentar millors ofertes.

No es té constància que aquestes pràctiques (consulta a diverses empreses i prospeccions constants del mercat segons l'evolució dels preus) les segueixin també els directors d'albergs per les compres per a les que estan facultats.

- 2.- Béns o serveis que es sol·liciten de manera molt dispersa en el temps i/o per a un únic alberg i per imports acumulats a final d'any poc significatius: Cada alberg busca i selecciona les ofertes, formalitzant la compra dels béns o serveis mitjançant una simple comanda o acceptació d'oferta. Considerem correcte, per aquests casos, aquest procediment, sempre que es mantingui un cert seguiment des dels serveis centrals.
- 3.- Subministrament periòdic de béns o serveis i/o a un nombre important d'albergs i amb un cost acumulat significatiu a final de l'exercici: TUJUCA no formalitza contractes amb els proveïdors ni amb les empreses de serveis externs, sinó que tan sols els comunica l'acceptació de l'oferta o bé formalitza una comanda. En general, cada alberg fa les seves comandes sempre que individualment no superin el límit preestablert d'1 MPTA. A final d'any alguns dels imports acumulats més remarcables són:

Proveïdor o empresa de serveis	Concepte	Núm. d'albergs als que subministra béns o presta serveis	Despesa total per a TUJUCA exercici 1995
Serunió	Serveis de cuina i àpats preparats	3	23,54
Cooperativa Agropecuària de Guissona	Proveïdor de prod. d'alimentació	17	19,35
Inlingüa	Serveis d'activitats (idiomes)	8	17,36
Josefina Cardona Orellan	Serveis d'àpats preparats	1	16,49
Iman Corporation	Serveis de vigilància	8	11,16
Z Card	Serveis gràfics per publicitat	(*)	13,97
Miquel d'Ossó Rius	Serveis gràfics per publicitat	(*)	10,05
Sans Alimentària, SL	Proveïdor de prod. d'alimentació	7	9,37
Editur	Serveis gràfics per publicitat	(*)	8,54
Garcimar, SA	Proveïdor de prod. d'alimentació	15	8,27
Pulit, SA	Serveis de neteja	1	5,56
Proder, SA	Proveïdor de prod. de neteja	20	5,39
Pedro Ramón	Proveïdor de prod. d'alimentació	4	4,51
Limpeix, SL	Serveis de neteja	2	4,23
Joan Gassó, SA	Proveïdor de prod. d'alimentació	2	3,78

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes en base als detalls comptables de proveïdors.

Nota: Els imports de despesa són en milions de pessetes (MPTA).

Nota(*): Serveis generals que no fan referència a un alberg concret i que han estat sol·licitats pels propis serveis centrals.

Entenem que, en els casos de serveis i subministraments que TUJUCA necessita rebre de manera constant per seguir prestant els serveis de manera correcta i continuada, tant als albergs com als serveis centrals, cal formalitzar uns contractes que incloguin les corresponents clàusules de responsabilitat en cas d'incompliments. La contractació d'aquests tipus de serveis s'haurà d'actualitzar periòdicament per tal d'obtenir les millors condicions de preu i qualitat.

Donat el cost acumulat a final de l'exercici, és necessari centralitzar la gestió d'aquestes compres de béns o serveis, de manera que permeti exercir a TUJUCA un major poder negociador davant l'ofertant en relació a diversos aspectes que afavoriran l'economia de recursos (p.e. descomptes per volum de compra anual del total dels albergs de la xarxa).

De l'anàlisi efectuada en aquest epígraf es desprén que TUJUCA no té definits uns procediments interns de contractació. Per tant, haurà de definir-ne uns amb els quals, a banda d'assegurar el compliment dels principis de publicitat i concurrència, estableixi uns criteris i uns límits quantificats per al seguiment d'un procediment contractual o d'un altre (p.e. concurs públic, promoció d'ofertes, etc.). Cal, també, que defineixi els aspectes formals i documentals a seguir per tal que quedi constància suficient del seguiment dels principis contractuals esmentats.

Per a aquells casos en què cal la formalització d'un contracte, tot i que les necessitats de certs serveis o subministraments no puguin quantificar-se amb exactitud anticipadament, els procediments de publicitat i concurrència i la

signatura de contracte poden portar-se a terme segons les quantitats previsibles (persones i hores de serveis, kgs. de productes, etc.) com a conseqüència de l'evolució prevista de l'activitat.

Durant la redacció d'aquest Informe hem rebut un document de treball de TUJUCA en el qual es recullen els criteris que es preveuen aplicar, d'ara endavant, en relació als principis de concurrència i publicitat en les contractacions de serveis i subministraments. En aquest document de treball es recullen gran part de les mancances anteriorment remarcades. Caldrà l'aprovació de l'esmentat document per part del Consell d'Administració de TUJUCA i la seva implantació a la pràctica, tenint en compte tots els aspectes anteriorment remarcats.

4.1.3. Atorgament de l'explotació d'una agència de viatges a VIVA Youth and Student Travel, SA

En l'epígraf 2.6 d'aquest Informe s'ha fet una breu exposició de les activitats de venda que TUJUCA realitza a Catalunya per compte de l'"Oficina Nacional de turisme i intercanvi de joves i estudiants" (TIVE). Una d'aquestes activitats, recollida en el punt b) d'aquell epígraf, fa referència a la venda d'un determinat tipus de productes i serveis que anomenavem productes de TIVE no exclusius.

Aquests productes, que també ven qualsevol agència de viatges que comercialitza productes juvenils, els venia l'ICSJ en un local dins les instal·lacions del carrer Rocafort (seu social de TUJUCA, de l'ICSJ i de la Secretaria General de Joventut) de les que l'ICSJ disposa com a arrendatari.

Amb el traspàs d'aquesta activitat de l'ICSJ a TUJUCA, es decideix, de manera conjunta, convocar un concurs públic d'ofertes per adjudicar a una empresa privada la posada en marxa i explotació d'una agència de viatges juvenil en l'esmentat local. D'aquesta manera s'evitava que l'activitat de TUJUCA en aquest local, venent productes de TIVE no exclusius, pogués interferir en l'activitat pròpia de les agències privades de viatges.

S'ha revisat l'expedient de contractació d'aquesta adjudicació en el que s'observa que tota la documentació (plecs de clàusules tècniques i administratives, anuncis públics, acta de la mesa de contractació, informe-proposta d'adjudicació, resolució i contracte amb l'adjudicatari) està signada tant per representants de l'ICSJ, que és qui disposa del local, com per representants de TUJUCA, que és qui té transferida l'activitat de venda en el local.

L'anàlisi de la documentació recollida en l'expedient ha resultat satisfactòria i representa evidència suficient de l'acompliment dels principis de publicitat i concurrència.

L'empresa que ha resultat adjudicatària, d'entre les tres ofertes rebudes i

analitzades, ha estat VIVA Youth and Student Travel, SA, filial a Catalunya del grup irlandès USIT, de companyies de turisme juvenil.

El contracte de l'ICSJ i TUJUCA amb VIVA, de 26 de maig de 1995, estipula, entre altres aspectes rellevants, els següents:

- * L'ICSJ i TUJUCA tenen interès que s'exploti a l'esmentat local una agència de viatges juvenil, per tal de tenir garantit un punt de venda de productes per a joves que actuï com a insígnia de totes les altres agències de viatges que comercialitzin productes juvenils, i per no interferir en l'activitat pròpia de les agències de viatges.

- * L'explotació d'agència de viatges i la utilització del local es durà a terme per un període de 4 anys a comptar des del 29 de maig de 1995, data en què VIVA donarà inici a l'activitat. Es recull possibilitat de pròrroga per acord exprés.

- * VIVA satisfarà: a l'ICSJ 8.376.320 PTA anuals en concepte d'utilització del local; a TUJUCA, en concepte de cànon de l'explotació de l'agència de viatges, l'1% anual sobre el total de les vendes brutes de l'any, amb un import mínim de 10 MPTA anuals. Tots aquests imports seran revisats amb l'IPC anual.

- * VIVA haurà de comercialitzar obligatòriament els productes per a joves descrits en un dels annexes del contracte (productes de TIVE no exclusius) amb un marge màxim del 8%, tot i que pot accedir a qualsevol altre segment del mercat dins les activitats de les agències de viatges.

4.2. EL PROGRAMA D'ACTUACIÓ, D'INVERSIONS I DE FINANÇAMENT (PAIF)

Els articles 28 i 29 de la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'Estatut de l'empresa pública catalana, estableixen de manera específica la informació que ha de recollir el PAIF, així com els seus terminis de realització, tramesa i altres condicions. De manera similar s'expressa el Decret legislatiu 9/1994, de 13 de juliol, que actualitza i refon la Llei 10/1982, de 12 de juliol de Finances Públiques de Catalunya, en els articles 54, 55 i 56. També l'article 27 dels estatuts socials de TUJUCA recull l'obligació d'elaborar anualment el PAIF.

Aquestes disposicions fan del PAIF el document base que ha de quantificar i explicar a priori, exercici a exercici, al Departament al qual l'empresa està adscrita i al Departament d'Economia i Finances, quins són els objectius (quant a imports i concepte individualitzats per programes d'activitat o d'inversió) a assolir per la Societat. Aquests objectius i els mitjans necessaris per assolir-los, degudament quantificats, han de ser la base sobre la que l'empresa dissenyi els pressupostos d'explotació i de capital. El PAIF, a més, ha de ser aprovat pel Consell Executiu, a proposta del conseller d'Economia i Finances i publicat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

TUJUCA realitza uns pressupostos d'explotació per a cadascun dels albergs que

componen la xarxa d'albergs de la Generalitat i per als serveis centrals. Aquests pressupostos, un cop agregats, originen el pressupost que TUJUCA presenta al Departament d'Economia i Finances, amb l'aprovació prèvia del Departament al qual està adscrita (en aquest cas el Departament de Presidència).

Si bé aquest desglossament del pressupost per albergs i serveis centrals suposa una primera aproximació al que representaria l'elaboració del PAIF com a eina de programació relacionada amb el pressupost, TUJUCA no du a terme un PAIF de la manera establerta per la normativa anteriorment esmentada.

Per tant, cal que TUJUCA elabori un PAIF ja que, a banda de la imposició legal com a raó principal, ha de ser un document d'ús intern de l'empresa per al seguiment concret de la gestió i una eina fonamental per a fer possible l'avaluació dels resultats quant a l'assoliment dels objectius previstos. D'aquí que calgui també establir uns sistemes de seguiment i control, comptables i extracomptables.

Aquesta doble finalitat del PAIF (control pressupostari a priori per part dels Departaments competents i control de la gestió) fa necessària la seva elaboració aprofundida, evitant conceptes i quantificacions genèrics. A més, a la fi de l'exercici, cal complementar el PAIF amb una memòria explicativa que determini el grau d'assoliment dels objectius prefixats en l'exercici anterior i les principals diferències o variacions entre un exercici i el següent.

Per al cas concret de TUJUCA, el PAIF haurà de referir-se tan sols a les activitats d'explotació, mentre no se li assigni un pressupost de capital propi.

5. FISCALITZACIÓ DE LA GESTIÓ I DEL CONTROL INTERN

5.1. INTRODUCCIÓ

Aquest capítol té com a finalitat realitzar una anàlisi:

- a) dels mecanismes de control intern implantats per TUJUCA per al seguiment de la seva gestió en relació a la xarxa d'albergs i, concretament, els referents als ingressos per prestació de serveis als albergs i a les despeses en concepte d'alimentació.
- b) de determinades dades globals d'evolució econòmico-financera de la xarxa d'albergs en relació als objectius de gestió prefixats per TUJUCA en aquest aspecte.
- c) de les dades d'ocupació dels albergs com a indicador de la gestió de TUJUCA.
- d) dels programes d'activitats implantats per TUJUCA en la xarxa d'albergs, com

a eina de gestió, tant per a la captació de nous clients i ingressos, com per al foment de l'alberguisme juvenil, per mitjà d'una més atractiva i diversificada oferta.

Els diferents aspectes dels anteriors apartats s'analitzen en els propers epígrafs. Per a cadascun d'ells ha calgut establir un abast temporal diferent en funció de la informació que TUJUCA ens ha pogut facilitar i, en altres casos, depenent de si el tema tractat requereix, per a una millor comprensió, remuntar-se a exercicis anteriors o ampliar-lo amb dades més actualitzades referents als primers mesos de l'exercici 1996.

5.2. MECANISMES DE CONTROL D'INGRESSOS I DESPESES DELS ALBERGS

5.2.1. Controls generals implantats per TUJUCA

Fins l'exercici 1994, els mecanismes de control general dels albergs, no tan sols en relació a ingressos i despeses, es basaven en una comptabilitat totalment centralitzada als serveis centrals de l'ICSJ. Els albergs trametien informació als serveis centrals per mitjà de meres estadístiques d'ocupació diferenciant pensions completes, mitges pensions, vendes de productes, etc., però el control i validació de la veracitat d'aquestes dades era deficient. Aquesta afirmació final s'extreu de l'Informe de fiscalització 23/1995-E de la Sindicatura de Comptes de Catalunya, referent a l'exercici 1993 de l'ICSJ.

Des de l'abril de 1994 s'inicia una situació transitòria, comentada en epígrafs anteriors d'aquest Informe, de gestió compartida dels albergs entre l'ICSJ i TUJUCA.

Cap el setembre de 1994, davant la previsió que la Llei de pressupostos de la Generalitat per al 1995 reculli la possibilitat del traspàs de la gestió de la xarxa d'albergs a TUJUCA, l'empresa emprèn les primeres tasques específiques de gestió i control.

TUJUCA, per tal de donar una major agilitat a la gestió de la xarxa d'albergs, inicia un procés de descentralització de la gestió de la xarxa amb el que, implicant més directament els directors dels albergs es busca que assumeixin tasques de gestió com el control dels cobraments i de les despeses. Per a això, ha estat fonamental el disseny i la implantació d'equips i programes informàtics i d'un pla de comptes, únics per a tots els albergs, i de certes ratios per al control. La homogeneïtat en totes aquestes eines permet als serveis centrals de TUJUCA millorar el control i el seguiment dels albergs.

Les dificultat en el disseny i en la posada en funcionament d'aquests mecanismes i també la implicació i l'aprenentatge dels directors d'alberg, són factors que han endarrerit el procés. Malgrat això, durant l'exercici 1995 s'han implantat i millorat

el programa informàtic d'ingressos i els controls de despeses d'alimentació que s'analitzen en els epígrafs següents.

Entre finals de l'exercici 1995 i inicis del 1996 es crea un equip d'auditoria interna en el qual dues persones realitzen visites constants a tots els albergs, tant per a la revisió i millora dels controls descentralitzats, com per a l'actualització i formació continuada dels directors d'alberg. La implantació d'aquest equip, i els nous responsables de TUJUCA que el coordinen des dels serveis centrals, han estat fonamentals per fer possible el tancament dels comptes anuals de l'exercici 1995, tenint en compte les dificultats que per a l'empresa han representat la variació de l'activitat i el traspàs provinent de l'ICSJ al juliol del mateix any.

A més, la creació d'equips d'auditoria interna que visiten els albergs de manera regular des del 1996, representa en sí mateixa una mesura molt important per a la millora del control de la xarxa d'albergs. Malgrat això, cal que l'auditoria interna dissenyi i organitzi:

- uns papers de treball que evidencin clarament les proves que han estat realitzades en cada alberg i el resultat de les mateixes.
- uns informes estandaritzats destacant els punts forts i febles i seguint l'evolució en relació als temes remarcats en les anteriors visites.
- unes proves que cobreixin no sols aspectes merament comptables, sinó també del control dels circuits de procediments.

5.2.2. Control d'ingressos per prestació de serveis als albergs

La implantació del circuit de procediments i controls en relació als ingressos que es facturen en cadascun dels albergs ha representat per a TUJUCA una important tasca. La implantació s'ha centrat en la posada en funcionament d'un programa informàtic per aquests ingressos.

L'encara incipient organització de TUJUCA (inicia l'explotació i gestió directa del gruix de la xarxa d'albergs des del juliol del 1995) i la important tasca que la implantació del circuit de procediments d'ingressos ha suposat per a l'empresa per la prioritat que requeria, explica, fins a cert punt, les debilitats en els procediments i controls existents en relació amb altres temes (existències, tresoreria o contractació) que han estat tractades en epígrafs anteriors i a les que cal fer front en el futur.

Formant part del circuit de procediments i control dels ingressos per prestació de serveis als albergs, cal remarcar aquells punts fonamentals com:

- La central de reserves, ubicada als serveis centrals, disposa, gràcies al programa informàtic, d'informació de tots els albergs quant a dies i places disponibles i activitats que s'hi organitzen.

- La possibilitat de cadascun dels albergs de connectar-se informàticament amb la central de reserves, absorbint la informació de les reserves que li pertocuen.

- El programa informàtic:

- * inclou un seguit de fitxers extracomptables de seguiment interrelacionats entre sí (bestretes cobrades o pendents de cobrament, relacionades amb les reserves obtingudes de la central; serveis prestats i el seu cost segons dia i concepte, relacionat amb el cobrament per anticipat o per vençut, etc.)

- * tracta automàticament les simples anotacions que requereixen els fitxers extracomptables (data d'arribada i sortida de l'alberguista, règim de pensió, activitats que realitza, cobrament per anticipat o per vençut, etc.) i les distribueix, segons data real i concepte de prestació del servei, generant de manera automàtica una comptabilitat homogènia i actualitzada per a tots els albergs. La distribució automatitzada que executa el programa evita, a més, els problemes de tall d'operacions i periodificacions que impliquen els diversos serveis que componen les mitges pensions i les pensions completes.

S'ha fet el seguiment d'una mostra suficient de clients i per a diversos albergs, comprovant les diferents fases del circuit: des de la reserva i la corresponent bestreta, fins la facturació i el cobrament. El resultat d'aquesta anàlisi permet concloure, en general, de manera satisfactòria en relació al disseny i aplicació, tant del circuit com del programa informàtic existents.

Malgrat això cal que els serveis centrals de TUJUCA incorporin certes millores en els controls del circuit. Els serveis centrals basen el seguiment dels ingressos dels albergs en controls i quadraments entre els fitxers extracomptables, els diversos detalls comptables que genera el programa informàtic, i els moviments dels comptes corrents dels albergs.

Entenem que, a més, cal que, mitjançant les visites als albergs dels auditors interns, s'incorporin controls específics que relacionin la informació dels fitxers extracomptables amb els fulls manuals de control que realitzen els diferents treballadors dels albergs (cuiners: nombre d'àpats servits; governants: nombre de llits ocupats; recepcionista: registre d'entrada i de serveis prestats i activitats). Aquesta informació caldrà contrastar-la amb la situació real de l'alberg (ocupació de llits i menjador, realització d'activitats, vendes de records, etc.) en el dia concret de la visita. Amb això, la major fiabilitat que tindrà la informació que els treballadors dels albergs incorporen als fitxers extracomptables, donarà també major fiabilitat als registres comptables que genera el programa informàtic.

5.2.3. Control de despeses d'alimentació

La descentralització, a la que ens hem referit en epígrafs anteriors, per la que s'autoritza als directords'alberg a exercir per iniciativa pròpia certes actuacions que no superin el 1 MPTA, busca introduir una major agilitat en la gestió empresarial de TUJUCA. Amb tot i això, la descentralització ha d'anar acompanyada d'un cert grau de control per part dels serveis centrals de TUJUCA.

En el cas de les despeses d'alimentació l'eina de control és l'anomenat mòdul d'alimentació. Es tracta d'una eina de control de la gestió que permet unes anàlisis genèriques que detecten evolucions i desviacions no esperades. El control de les despeses d'alimentació pot resumir-se amb els comentaris següents:

- Dins el pressupost general de TUJUCA, existeix un pressupost per a cada alberg en el qual hi ha la previsió de despeses d'alimentació, que es determina a priori, entre el cap d'explotació i els directords'alberg, segons les necessitats previstes i tenint en compte les polítiques de contenció de la despesa.
- El cap d'explotació, dels serveis centrals, disposa d'informació mensual de l'inventari d'existències de cada alberg i, per diferència entre l'existència inicial i final del període a controlar, n'obté el valor dels consums. Amb això, i predeterminant un cost mig aproximat per esmorzars i berenars, obté el cost mig dels àpats principals, dinar i sopar. Així, el cost mig unitari (esmorzar + dinar + berenar + sopar) és el que s'anomena mòdul d'alimentació.
- El mòdul d'alimentació el fa i el controla els serveis centrals alberg per alberg i l'estudi permet al cap d'explotació notificar als directords'alberg la seva correcta evolució o bé, la necessitat d'analitzar, explicar i corregir una evolució no esperada. Cal remarcar que el seguiment dels serveis centrals es mou entre dos paràmetres relacionats inversament: el cost, que cal abaratir per contenir la despesa, i la qualitat i varietat dels àpats servits, que cal mantenir per obtenir un correcte grau de satisfacció de l'alberguista. Del grau de satisfacció TUJUCA en fa un seguiment per mitjà de les enquestes que en els albergs omplenen els clients.

Els responsables de TUJUCA ens han facilitat el detall per albergs dels mòduls d'alimentació mensuals dels exercicis 1994 i 1995 i el càlcul del mòdul anual, obtingut de l'agregació dels mensuals. El mòdul anual resultant de la mitjana del global de la xarxa d'albergs va passar de 524 PTA al 1994, a 498 PTA al 1995, la qual cosa suposa una reducció de quasi un 5%.

El control realitzat pels serveis centrals sobre el mòdul consisteix en diferenciar aquells albergs que estan per sobre de la mitjana dels que es troben per sota. La interpretació en ambdós casos pot anar en dues direccions:

- per sobre de la mitjana:

* no satisfactori: cal abaratir el cost servint menys quantitat en els àpats, reduint la varietat de productes o utilitzant productes més econòmics.

* satisfactori: determinats albergs estan per sobre la mitjana ja que requereixen àpats de major quantitat, poder energètic o qualitat a causa del clima o les activitats que s'hi fan (p.e. albergs d'hivern amb activitats de muntanya i esquí) o bé perquè són, durant el curs acadèmic, residències d'estudiants.

- per sota de la mitjana:

* no satisfactori: es requereix una qualitat mínima i una diversificació dels àpats per tal d'obtenir un correcte grau de satisfacció dels alberguistes.

* satisfactori: el cost dels àpats és el correcte en relació a la contenció de la despesa i es manté una qualitat correcta dels àpats servits.

L'anàlisi que aquesta Sindicatura de Comptes ha realitzat dels controls que sobre les despeses d'alimentació té implantats TUJUCA ha resultat en termes generals satisfactòria. Cal tenir en compte, però, que:

* El mòdul d'alimentació representa una eina de control de la despesa d'alimentació dels albergs que resulta satisfactòria per analitzar l'evolució, però que presenta com a deficiència fonamental el fet de calcular-se d'acord amb la valoració i els inventaris físics de les existències dels albergs els quals, com s'ha comentat en aquest Informe, presenten clares deficiències.

* Les enquestes sobre la qualitat dels serveis prestats, que inclouen l'alimentació, representen una important font d'informació i així ho entén TUJUCA realitzant-ne un important seguiment des dels serveis centrals. Malgrat això, cal un major grau d'exigència per tal que tots els albergs assoleixin un cert percentatge d'enquestes dels seus clients. Això permetrà als serveis centrals disposar d'informació suficient de la totalitat dels albergs, en aquest cas concret en relació a la qualitat dels àpats servits.

* Caldria que les evolucions observades en els mòduls i en les enquestes fossin també indicadors sobre els que els serveis centrals decidissin proves concretes dels auditors interns en les seves visites als albergs.

5.3. DADES GLOBALES DE L'EVOLUCIÓ ECONÒMICO-FINANCERA

5.3.1. Situació i objectius generals

L'annex a l'acta de la reunió del Consell d'Administració de TUJUCA del gener de 1994, recull determinats aspectes relacionats amb els objectius i l'estratègia que ha de seguir l'empresa en diferents aspectes de la gestió: comercial, financer,

estructural (instal·lacions i personal), etc. Recull també comentaris sobre "...la gestió fortament deficitària de la xarxa d'albergs..." existent fins al moment i afirma que la creació de TUJUCA permetrà importants millores "...des d'una estructura i gestió d'empresa (...) sense perdre de vista que s'està oferint un servei dins una política pública de joventut que obliga a conjugar l'èxit empresarial amb l'ús dels albergs i el turisme juvenil com a eina pròpia de pedagogia del temps de lleure..."

L'esmentat annex inclou certes estratègies i objectius, dels quals, com a essencial dins l'aspecte financer, cal remarcar el que estableix que cal "...prendre decisions en relació a l'explotació de la xarxa d'albergs per poder reduir les aportacions provinents de la Generalitat de Catalunya per al pressupost d'explotació de TUJUCA per al 1995, en no menys del 20%", és a dir, es fixa com a objectiu una important reducció del dèficit operatiu existent.

5.3.2. Dades d'evolució del resultat operatiu de la xarxa d'albergs i del cost dels serveis centrals

Els imports que es recullen a continuació volen mostrar l'evolució del resultat operatiu de la xarxa d'albergs en el cas de no existir subvencions de la Generalitat. Per aquest motiu els imports, entre parèntesi, representen imports negatius, és a dir, dèficits d'explotació abans de subvencions.

Real 1993	Real 1994	Real 1995	Previst 1996
(502,21)	(351,94)	(200,58)	(159,50)

Font: Informació obtinguda de la Gerència de TUJUCA i analitzada per la Sindicatura de Comptes.

Nota-1: Els imports són en milions de pessetes (MPTA)

Nota-2: Cal no establir un comparació entre els imports recollits en el Capítol 3 de Fiscalització de la liquidació del pressupost del 1995 de TUJUCA i la que per al 1995 es recull en aquest quadre. En el Capítol 3 de l'Informe es recullen recursos i dotacions de la xarxa d'albergs i dels serveis centrals de TUJUCA entre juliol i desembre d'aquell exercici (període a partir del qual TUJUCA es fa càrrec, de manera exclusiva, de l'explotació de tots els albergs de la xarxa) mentre que els imports del quadre adjunt fan referència a totals anuals de la xarxa d'albergs i sense incloure-hi els serveis centrals.

La reducció del dèficit operatiu de la xarxa d'albergs, gestionada fins al 1993 per l'ICSJ, s'inicia ja en el 1994, quan TUJUCA du a terme certes actuacions de gestió de la xarxa d'albergs, tal com s'ha especificat a l'epígraf 1.2.3 d'aquest Informe. La reducció del dèficit entre 1993 i 1994 va estar al voltant del 30%.

Fins al juny del 1995 segueix la gestió compartida entre l'ICSJ i TUJUCA. Les mesures i controls implantats per TUJUCA per al foment dels ingressos i contenció de la despesa, així com l'explotació dels albergs ja en exclusiva per part de TUJUCA des del mes de juliol, permeten una reducció del dèficit de la xarxa entre 1994 i 1995 del 43%.

Les esmentades reduccions del dèficit operatiu han de valorar-se com un resultat

molt positiu de les eines de control i gestió implantades per TUJUCA i permeten concloure afirmant que l'empresa ha assolit amb escreix l'objectiu, esmentat en l'anterior epígraf 5.3.1, de reduir en com a mínim el 20% els recursos a obtenir com a subvencions de la Generalitat.

Les previsions per al 1996 són seguir en la línia de reducció del dèficit, tot i que amb un percentatge respecte al 1995 del 20,5%. Sembla lògic que després de dos exercicis d'evolució tan positiva (reduccions del dèficit operatiu en un 30% i un 43%) s'arribi a un sostre en el ritme de reducció del dèficit operatiu d'acord amb les possibilitats tant de foment dels ingressos, com de contenció de les despeses.

A banda dels dèficits d'explotació de la xarxa d'albergs, hem realitzat un càlcul estimatiu del cost global dels serveis centrals de la xarxa d'albergs. Aquest càlcul s'ha fet partint del personal de l'ICSJ que fins al 1993 realitzava tasques específicament relacionades amb els albergs i amb les dades del personal dels serveis centrals de TUJUCA, resultant els imports i l'evolució següents:

1993	1994	1995	Previst 1996
229,68	128,00	133,28	144,00

Font: Dades estimades per la Sindicatura segons informació obtinguda de la Gerència de TUJUCA

Nota-1: Els imports són en milions de pessetes (MPTA)

S'observa una important reducció del cost dels serveis centrals de TUJUCA de 1994 en relació al cost dels serveis centrals de l'ICSJ relacionats amb la gestió de la xarxa d'albergs durant el 1993. El cost de 1995 i el previst per al 1996 es troben en un nivell similar del 1994.

Malgrat això, cal recordar que determinades actuacions de gestió de l'explotació de la xarxa d'albergs durant el 1994 segueixen realitzant-se des dels serveis centrals de l'ICSJ, actuacions per a les quals no s'ha disposat d'informació suficient que permetés fer una estimació del cost total.

En tot cas podem concloure satisfactòriament en relació a la reducció del cost dels serveis centrals de la xarxa d'albergs assolida per TUJUCA, conseqüència de la racionalització de mitjans i del grau de descentralització de la gestió pel que s'ha atorgat als directors d'alberg certes competències. Això sense oblidar la important tasca dels serveis centrals com a motor, coordinant, reorganitzant i establint noves eines de control i gestió a la xarxa d'albergs.

5.4. ELS NIVELLS D'OCUPACIÓ DELS ALBERGS: NOMBRE DE PERNOCTACIONS I PERCENTATGES D'OCUPACIÓ

El nivell d'ocupació dels albergs, mesurat pel nombre de pernoctacions representa el paràmetre bàsic en funció del qual evolucionen de manera paral·lela els ingressos i les despeses variables de cadascun dels albergs. Lligat amb les pernoctacions els

albergs ofereixen els àpats en règim de pensió complerta, mitja pensió o tan sols l'esmorzar, segons desitgi l'alberguista.

Recollim ara les dades de l'evolució del nombre de pernoctacions i els percentatges d'ocupació en els darrers exercicis:

	1993	1994	1995	1996	
				Previst anual	Real (gener-maig)
Nombre de pernoctacions	452.501	415.025	471.928	510.031	216.142
Nivell d'ocupació	51%	46%	54%	57%	57%

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes en base a la informació obtinguda de les memòries i altres documents extracomptables de la direcció comercial de TUJUCA.

Nota-1: Per als exercicis 1994 a 1996 s'ha comprovat la raonabilitat del nombre de pernoctacions globals de la xarxa per la suma de les pernoctacions de cadascun dels albergs i aquestes s'han posat en comparació als ingressos generats en cada alberg, tenint en compte l'evolució interanual de les tarifes.

Nota-2: Els percentatges d'ocupació de la xarxa han estat calculats sobre la suma de les capacitats de cadascun dels albergs que està en funció del nombre de llits disponibles i del nombre de dies que cada alberg ha obert durant l'any.

5.4.1. Evolució del nombre de pernoctacions

- Evolució 1993-1994: TUJUCA disposa de les dades del nombre de pernoctacions referents al 1993 gràcies a determinats llistats que li va facilitar l'ICSJ, que era el que fins a l'esmentat exercici gestionava la xarxa d'albergs. En la Nota-1 del quadre anterior es remarca la fiabilitat de la informació referent als exercicis 1994, 1995 i 1996, però les dades referents al 1993 no han pogut ser contrastades. Així, en relació a l'exercici 1993, la mancança d'un rigorós control d'ingressos i de la documentació suport no permet l'aplicació de tècniques d'auditoria per verificar la facturació de totes i cadascuna de les pernoctacions recollides per l'ICSJ en els llistats, i tal com s'afirma en l'Informe de fiscalització 23/1995-E de la Sindicatura de Comptes de Catalunya referent a l'esmentat exercici de l'ICSJ "...No hi ha constància que es realitzin controls adequats en gran part dels ingressos, com són tots els provinents dels albergs (...) els controls establerts per l'organisme no permeten garantir que s'hagin comptabilitzat la totalitat dels ingressos obtinguts en els albergs".

Per això, tot i que del quadre anterior es desprén que entre el 1993 i 1994 es produeix un descens en el nombre de pernoctacions, no s'ha obtingut evidència suficient que confirmi que totes les pernoctacions del 1993 s'hagin produït i hagin estat facturades. A més, en relació a l'esmentada evolució cal remarcar els aspectes següents:

* L'alberg de Coma-ruga va ser el destinatari de l'acolliment durant tot l'exercici 1993 d'un important grup d'exiliats bàsnis, per la qual cosa va ser tancat al públic. Les 28.581 pernoctacions que presenta al 1993 l'esmentat alberg fan referència a l'esmentat acolliment que va córrer a càrrec de la xarxa d'albergs, és a dir, es tracta de pernoctacions no facturades.

També l'alberg de L'Espluga de Francolí va acollir un altre grup, tot i que més reduït, d'exiliats bàsnis, en aquest cas, durant tot el 1993 i part del 1994 i sense ser necessari el tancament al públic. En aquest alberg, amb un nombre total de pernoctacions al 1993 de 16.065 i al 1994 de 17.166, el nombre de pernoctacions per acolliment als exiliats que no van ser facturades van ser d'unes 10.800 al 1993 i de 2.050 al 1994.

* Des del juliol del 1994 l'alberg de Lleida no disposa d'un annex que oferia aproximadament unes 50 places, la qual cosa redueix en unes 8.500 el nombre de pernoctacions possibles.

Aquests fets fan que l'evolució real del nombre de pernoctacions entre 1993 i 1994 no sigui un descens, sinó que pràcticament es mantingui en nivells similars.

- Evolució 1994-1995: El nombre de pernoctacions entre el 1994 i 1995, presenta un important increment, 56.903 pernoctacions, gairebé un 14% més que al 1994. Gairebé la meitat d'aquest increment, 28.056 pernoctacions, s'explica perquè l'alberg de Vic va entrar en funcionament el setembre de 1994, amb una capacitat d'uns 125 llits i durant els quatre mesos d'aquell any va arribar a un nombre de pernoctacions d'11.576, mentre que al 1995, en funcionament durant els dotze mesos i amb una capacitat de fins a 160 llits, el nombre de pernoctacions va ser de 39.632.

Malgrat això, la resta de l'increment interanual 1994-1995, 28.847 pernoctacions, és conseqüència d'un increment o manteniment del nombre pernoctacions en la majoria dels albergs, fet que respon a una millora en els nivells d'ocupació de tots els albergs que componen la xarxa des de que TUJUCA es fa càrrec de la gestió i explotació.

Tan sols algun dels albergs redueix les pernoctacions al 1995 respecte a les del 1994: Lleida (39.893 al 1994 i 36.178 al 1995) per la reducció en el nombre de llits abans esmentada; Planoles (21.762 al 1994 i 20.005 al 1995) per la mala temporada de neu i el lligam d'aquest alberg als esports d'hivern; L'Espluga de Francolí (17.166 al 1994 i 15.601 al 1995) per problemes per tornar a assolir el nivell d'alberguistes suficients que cobreixin les places ocupades fins l'exercici 1994 pels exiliats bàsnis.

- Situació gener-maig de 1996: Per a l'exercici 1996 TUJUCA preveu un increment respecte al 1995 de 38.103 pernoctacions. En el període gener-maig ha assolit un total de 216.142 pernoctacions, mentre que en el mateix període de l'exercici 1995 les pernoctacions van ser de 202.738.

5.4.2. Evolució dels percentatges d'ocupació

L'evolució dels percentatges d'ocupació va lligada als comentaris fets per a l'evolució del nombre de pernотacions. Així, en l'exercici 1994 en què la gestió dels albergs encara és compartida entre l'ICSJ i TUJUCA es desprén que, d'acord amb el que s'ha comentat en l'evolució 1993-1994 pel nombre de pernотacions, els percentatges d'ocupació es mantenen similars als del 1993.

Al 1995, amb la gestió i explotació dels albergs per part de TUJUCA, s'observa un considerable increment en els percentatges d'ocupació que per al total de la xarxa d'albergs passa del 46% del 1994 al 54% al 1995. Aquesta millora en el nivell d'ocupació és encara més remarcable si es té en compte l'increment de la capacitat de llits que al 1995 suposa: el funcionament durant tot l'exercici de l'alberg de Vic, inaugurat al setembre del 1994, i del de Canyamars, tancat quatre mesos per obres al 1994; els increments en el nombre de llits (p.e. Coma-ruga, amb 48 llits més que al 1994, La Molina amb 40 llits més, Olot amb 25 més, L'Escala amb 15 més). D'altra banda, si bé l'evolució dels percentatges d'ocupació en els darrers exercicis ha estat positiva, uns percentatges d'ocupació del 46% i el 54% semblen ser baixos si es considera l'objectiu de rendabilitzar al màxim la utilització de les instal·lacions. Malgrat això cal tenir en compte la important estacionalitat que existeix en funció dels períodes vacacionals o de la concentració en el calendari escolar de les èpoques més adients per a les escoles per realitzar estades de grups. Aquesta estacionalitat també varia entre els albergs que podríem anomenar de platja i els de muntanya. L'estacionalitat del global de la xarxa d'albergs pot observar-se en l'evolució mensual i interanual dels percentatges d'ocupació que per al període gener 1994-maig 1996 es recull a continuació:

	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setem	Octub	Novem	Desem	TOTAL
1994	39%	43%	61%	51%	49%	38%	69%	58%	27%	40%	36%	36%	46%
1995	47%	57%	49%	58%	55%	49%	66%	64%	43%	47%	42%	48%	54%
1996	53%	54%	57%	59%	55%	-	-	-	-	-	-	-	-

Font: Resums de seguiment extracomptable de TUJUCA "Anàlisi comparativa de l'ocupació".

L'estacionalitat més remarcable és la que origina les puntes dels mesos de juliol, mes en el que ha finalitzat el curs i les escoles i altres centres organitzen estades de grups, i agost, mes vacacional per excel·lència. Aquests mesos s'aproximen ja cap a percentatges d'ocupació del 70%, percentatge que possiblement es superi els mesos de juliol i agost del 1996. A més, cal tenir en compte que els albergs, a l'igual que altres centres com hotels, pensions, residències, etc. pateixen el problema de poder coordinar els decalats dels dies entre que un grup de clients finalitzen la seva estada i un nou grup la inicia. Aquest fet incideix en el percentatge d'ocupació.

5.5. ELS PROGRAMES D'ACTIVITATS

Una de les iniciatives de més abast implantada per TUJUCA durant el 1994 va ser l'elaboració dels programes d'activitats. Aquests, basats en els recursos propis o de l'entorn dels mateixos albergs, tenen com a finalitat incrementar l'oferta de serveis als usuaris i millorar la rendibilitat de les instal·lacions augmentant-ne l'ocupació. A més, alguns programes persegueixen també desestacionalitzar la demanda i potenciar aquells albergs amb menors nivells d'ocupació.

Els principals programes d'activitats posats en marxa, van ser:

- *Tira't de cap... al cap de setmana*, que organitza estades als albergs amb activitats per a persones i grups durant els caps de setmana, dies festius, ponts, festes de Nadal i Setmana Santa, etc, al llarg de tot l'any.
- *Aprenent fem país als albergs*, que organitza estades als albergs amb activitats per a grups d'escoles durant el curs escolar (setembre-juliol).
- *L'estiu és teu*, que ofereix estades per a alumnes d'EGB d'immersió lingüística en altres idiomes als albergs, durant els mesos de juliol i agost.

La posada en marxa d'aquests programes s'inicià entre el maig i juny del 1994 i l'any 1995 es produeix la seva consolidació. A continuació s'analitzen les dades principals obtingudes per a cadascun d'aquests programes.

5.5.1. Tira't de cap... al cap de setmana

El programa organitza uns paquets d'estada de cap de setmana a l'alberg amb una àmplia oferta d'activitats lúdiques, esportives i culturals. Les activitats són contractades a tercers, siguin monitors d'entitats, empreses dels diferents sectors de lleure i esport, etc.

Les dades principals referents a aquest programa són les següents:

	maig-desembre 1994	gener-desembre 1995
Nombre d'activitats dutes a terme	40	191
Nombre de persones participants	1.163	3.954
Nombre de pernoctacions	2.074	11.221

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons informació de TUJUCA de la Memòria de la Direcció comercial-màrqueting i de Pedagogia.

Cal remarcar que els 3.954 participants de 1995 suposa haver cobert el 53% de les places ofertes.

Les 11.221 pernoctacions que ha assolit el programa al 1995 representa un 2,37% del total de pernoctacions de l'any, xifra poc significativa en ella mateixa però que segons els responsables de TUJUCA ha permès difondre de manera important l'alternativa alberguista fent que hi accedissin sectors de població als que fins ara

havia estat difícil d'abastar. A més, el programa ha permès una certa desestacionalització millorant l'ocupació del període d'hivern (gener-abril).

Tot i les dades que ens ha facilitat TUJUCA respecte a aquest programa, en tractar-se d'un programa d'activitats que queda immers dins l'activitat general i típica de la xarxa d'albergs, els serveis centrals de TUJUCA no en fan un seguiment de costos concret.

Entenem que seria positiu un control específic d'aquest programa de cap de setmana i, si bé els costos referents a pernoctacions i àpats poden quedar dins el control general de l'activitat, sí podria implantar-se un seguiment concret de les diferents activitats dels paquets del programa, el seu nivell de participació i els marges econòmics de les activitats. Els responsables de TUJUCA afirmen que els marges de les diferents activitats del programa són molt variats segons el tipus d'activitat i que poden anar del 10% fins al 25%.

5.5.2. Aprenent fem país als albergs

Aquest programa està específicament destinat a les escoles. Les seves activitats tenen un caire pedagògic i cultural i se centren en el descobriment i coneixement dels trets socials, culturals, econòmics, geogràfics i medi ambientals de la comarca on s'ubica cada alberg.

Les dades principals referents a aquest programa són les següents:

	CURS 1994-1995 (octubre'94-juliol'95 = 10 mesos)	CURS 1995-1996 (octubre'95- desembre'95 = 3 mesos)
Nombre d'escoles participants	163	19
Nombre d'alumnes participants	7.624	841
Nombre de pernoctacions	21.834	2.340

Font: Elaborat per la Sindicatura de comptes segons informació de TUJUCA de la Memòria de la direcció comercial-màrqueting i de pedagogia.

Nota(1): Donat que el programa està destinat a les escoles, les dades de què hem disposat es refereixen al curs escolar.

Nota(2): En l'evolució entre tots dos cursos escolars cal tenir en compte que les dades del 1995-1996 tan sols inclouen 3 dels 10 mesos de què consta el programa.

L'evolució de les dades entre els dos cursos és positiva si es té en compte l'estacionalitat que en aquest programa té el fet que durant els tres primers mesos del curs les escoles no acostumen a realitzar sortides, sinó que solen concentrar-les al final del segon i tercer trimestres del curs. Així, de les dades mensuals de què hem disposat s'extreu que el nombre de pernoctacions en els primers trimestres de tots 2 cursos han estat: octubre'94-desembre'94: 1.760 pernoctacions i octubre'95-desembre'95: 2.340 pernoctacions. Això suposa que en el trimestre més flux del programa, s'ha assolit d'un curs a l'altre un increment al voltant d'un 33%. A més, disposant del nombre de pernoctacions de gener'96, 3.325, referents a aquest programa escolar, s'observa que respecte a les 1.712 de gener'95 l'increment ha estat molt important.

Si observem tan sols l'any natural del 1995 les pernoctacions en relació a aquest programa han estat de 22.414, un 4,75% del total de les pernoctacions de l'any.

De les enquestes obtingudes per TUJUCA en relació a aquest programa se n'extreu que en el curs 1995-1996 el 88% de les escoles repeteixen l'estada. Això és molt positiu com a indicador del grau de satisfacció de les escoles, però indica també una certa problemàtica del programa per obtenir nous clients sobre el total d'unes 5.000 escoles existents a tota Catalunya.

S'ha disposat d'informació quant al nombre d'escoles participants en el programa, les pernoctacions i les activitats, però, a l'igual que pel programa de cap de setmana, no existeix un seguiment de costos i marges específic per albergs i tipus d'activitat, la qual cosa entenem que seria un instrument important a l'hora de decidir la necessitat de variar determinades activitats en funció del seu cost econòmic i atractiu pedagògic.

5.5.3. L'estiu és teu

El programa ofereix, a joves entre 11 i 15 anys, estades de dues setmanes durant els mesos de juliol i agost l'activitat central de les quals és l'aprenentatge d'idiomes que s'intercala amb activitats de lleure i esportives.

El programa per al juliol i l'agost de 1995 havia convocat 1.900 places (pràcticament el doble que a l'estiu de 1994) en un total de 10 albergs, de les quals van quedar cobertes 1.521, és a dir, un 80%. El nombre de pernoctacions que el programa va originar en el total dels 2 mesos va ser de 17.906, un 16,7% de les què es van fer en el total dels albergs durant aquests 2 mesos i casi un 4% de les pernoctacions de la xarxa durant tot l'any 1995. Es tracta, doncs, d'un programa que ha arrelat entre els usuaris i que caldrà consolidar en el futur. L'oferta i l'ocupació que ha generat, per albergs i idiomes, el juliol i l'agost del 1995 ha estat:

Alberg	Idioma	Places ofertes	Places ocupades	% d'ocupació
Vic	Anglès	100	97	97,0%
Cabrera de Mar	Anglès	200	195	97,5%
Tàrraga	Anglès	150	134	89,3%
Tarragona	Anglès	500	388	77,6%
Masnou	Anglès	150	137	91,3%
Manresa	Alemanys	200	74	37,0%
Les	Francès	100	59	59,0%
La Molina	Anglès	100	98	98,0%
Deltebre	Anglès	200	194	97,0%
Canyamars	Anglès	200	145	72,5%
TOTALS		1.900	1.521	80,0%

Font: Dades de seguiment del programa i Memòria de la direcció comercial-màrqueting i de pedagogia de TUJUCA.

S'observa una certa heterogeneïtat dels percentatges d'ocupació entre els albergs motivat pel major interès que suscita l'anglès en relació al francès i l'alemany. A diferència dels dos programes anteriors aquest és estacional, és a dir, es porta a terme a l'estiu, únicament durant els mesos de juliol i agost, que són per sí mateixos els de major nivell d'ocupació. Amb aquest programa s'intenta, però, potenciar els nivells d'ocupació a l'estiu d'aquells albergs amb estacionalitat concentrada als mesos d'hivern (com Les i La Molina), altres amb baixos nivells d'ocupació durant tot l'any per les escasses possibilitats de diversificar les activitats que ofereix l'entorn (com per exemple Tàrraga o Canyamars) i altres que baixen l'ocupació en els mesos d'estiu per prestar durant l'any places a estudiants residents (com Tarragona o Vic).

Tractant-se d'un programa molt puntual en el temps i en els albergs en els que es du a terme, TUJUCA, a diferència del que fa pels programes de cap de setmana i escoles, sí ha realitzat un cert seguiment de control, repartiment i imputació dels costos el resum del qual reproduïm a continuació:

Alberg	Cost Autocars (1)	Cost INLINGUA (2)	Cost allotjament (3)	Cost variable (4)	Cost divers (5)	Altres costos (6)	TOTAL COST	TOTAL INGRÉS	MARGE BENEFICI	
									Benef.	Benef./Ingr.
Vic	0,11	1,06	2,99	0,15	0,03	0,17	4,51	5,33	0,82	15,38%
Cabrera	0,05	2,12	6,02	0,21	0,11	0,47	8,98	10,72	1,74	16,23%
Tàrraga	0,08	1,64	4,11	0,25	0,06	0,16	6,30	7,31	1,01	13,81%
Tarragona	0,36	4,72	11,92	0,35	0,19	0,77	18,31	21,23	2,92	13,75%
Masnou	0,05	1,50	4,23	0,18	0,06	0,26	6,28	7,54	1,26	16,71%
Manresa	0,08	0,80	2,31	0,14	0,05	0,10	3,48	4,12	0,64	15,53%
Les	0,16	0,65	1,82	0,20	0,03	0,08	2,94	3,25	0,31	9,53%
La Molina	0,11	1,11	3,03	0,09	0,04	0,10	4,48	5,39	0,92	17,06%
Deltebre	0,00	2,18	5,99	0,17	0,08	0,40	8,82	10,67	1,85	17,33%
Canyamars	0,24	1,58	4,48	0,23	0,11	0,01	6,65	7,97	1,32	16,56%
TOTALS	1,24	17,36	46,90	1,97	0,76	2,52	70,75	83,53	12,79	15,31%

Font: Extret del document de TUJUCA "Control de les liquidacions L'estiu és teu-Idiomes a Catalunya'95".

Nota: Les quantitats són en milions de pessetes

Nota(1): TUJUCA assumeix el cost del trasllat per a la realització d'activitats.

Nota(2): TUJUCA ha signat un conveni amb INLINGUA com a empresa que es fa càrrec del programa en la seva part pedagògica.

Nota(3): TUJUCA recull com a més cost el referent a l'ocupació de llits i l'alimentació

Nota(4): Dins el cost variable es recullen els costos de bugaderia i material fungible imputables al programa.

Nota(5): Dins el cost divers es recullen els costos per obsequis als participants com fotografies, gorres i premis.

Nota(6): Els altres costos inclouen entre d'altres el cost de piscina i altres activitats de lleure dels participants.

La mitjana del marge de beneficis sobre els ingressos d'aquest programa ha estat del 15,31%. Tenint en compte el nombre de places ocupades per aquest programa en cada alberg, recollides en el primer quadre d'aquest epígraf, resulta un cost per participant entre les 45.400 PTA i les 47.200 PTA i un ingrés per participant d'unes 55.000 PTA.

6. FETS POSTERIORS

Amb posterioritat a la realització del nostre treball de camp i, en concret, en data 31 de juliol de 1996, s'ha publicat en el DOGC la Llei 14/1996, de 29 de juliol, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 1996. La Disposició Addicional Vint-i-novena d'aquesta Llei dissol l'ICSJ. Aquesta mateixa disposició estableix que el Departament de Cultura assumeix transitòriament les funcions, els mitjans personals i els recursos d'aquest Institut i es subroga en totes les relacions jurídiques en què l'ICSJ sigui subjecte actiu o passiu.

La dissolució de l'ICSJ no té perquè afectar a TUJUCA, donada l'esmentada assumpció i subrogació per part del Departament de Cultura, però caldrà aclarir i formalitzar de manera correcta i definitiva certs aspectes i situacions tractats al llarg de l'Informe que són conseqüència de la relació entre TUJUCA i l'ICSJ. D'entre aquests aspectes tractats al llarg de l'Informe cal remarcar el següent:

- Situació jurídic-patrimonial (propietat, cessió d'ús, adscripció) dels albergs de la xarxa, sobre els quals TUJUCA exerceix les tasques d'explotació i gestió, però dels que no n'és propietari, ni titular del dret d'ús, ni de l'adscripció i, per la qual cosa, no té assignat un pressupost de capital sinó que depèn del de l'ICSJ. (Aspectes tractats als epígrafs 2.3 i 3.2.2).

- Posicions deutores i creditors entre TUJUCA i l'ICSJ, algunes de les quals podrien representar, com a operacions entre entitats vinculades, tant un incompliment de principis comptables, com una contingència fiscal (Aspectes tractats als epígrafs 2.8 i 3.2.1).

En general, caldrà que TUJUCA faci un seguiment constant de la situació transitòria que la dissolució de l'ICSJ ha obert, per tal de solventar els problemes que determinades decisions i operacions relacionades amb l'Institut van suscitar, intentant que de produir-se'n de noves en el futur, siguin resoltes adequadament amb el Departament de Cultura. L'esmentat seguiment ha de servir, també, per controlar altres aspectes remarcats en l'Informe com pot ser, per exemple, el contracte signat per TUJUCA, juntament amb l'ICSJ i VIVA (epígraf 4.1.3).

7. CONCLUSIONS. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

7.1. CONCLUSIONS

Al llarg d'aquest Informe s'ha fet l'anàlisi dels aspectes financer-comptables, de legalitat, de caire pressupostari, de control intern i de gestió més destacats de TUJUCA, i s'han formulat les observacions que resulten adients.

Com a resultat de la nostra fiscalització dels estats financers, es pot afirmar que,

excepte pels efectes de les quatre salvetats que es citen a continuació, el balanç i el compte de pèrdues i guanys de TUJUCA reflecteixen de forma raonable el patrimoni, la situació financera i el resultat obtingut en l'exercici 1995 i comprenen la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequades, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats.

Les quatre salvetats a citar, desenvolupades a l'epígraf 7.2, fan referència a:

- Les debilitats de control i comptabilització en relació a les existències.
- Les mancances en el control de la disponibilitat d'efectiu en els albergs.
- Les transaccions amb entitats vinculades, és a dir, amb l'ICSJ.
- Les posicions deutores i creditors entre els diferents albergs de TUJUCA.

En relació a la fiscalització dels estats financers, l'epígraf 7.2.1 recull, a més dels quatre punts anteriors, altres observacions i recomanacions, esmentats al llarg de l'Informe, que s'han volgut remarcar.

Pel que fa a la liquidació pressupostària, tot i que de manera genèrica pot catalogar-se de satisfactòria, calen certes millores formals, una clara diferenciació entre partides comptables i pressupostàries i l'acompliment estricte de determinats procediments d'autorització recollits en la normativa pressupostària.

En un altre ordre de consideracions cal remarcar les millores en la gestió implantades per TUJUCA ja des de mitjan 1994, moment en què inicia certes tasques en la xarxa d'albergs per compte de l'ICSJ, i sobretot des de juliol del 1995, que és quan se li encomana l'execució de la gestió i explotació del global de la xarxa d'albergs de la Generalitat de Catalunya. Les millores de gestió que ha posat en marxa TUJUCA es reflecteixen en l'evolució de certs indicadors com:

- la reducció dels dèficits operatius dels albergs, que ha estat impulsada tant des del vessant dels ingressos (implantació d'un programa informàtic que, juntament amb l'auditoria interna dels serveis centrals, és una eina bàsica del control dels ingressos dels albergs, i implantació d'uns programes d'activitats, que permeten una evolució positiva dels percentatges d'ocupació dels albergs, desestacionalitzant en cert grau la demanda i diversificant i fent més atractiva l'oferta) com des del vessant de les despeses (política general de contenció de la despesa articulada mitjançant eines de control com el mòdul d'alimentació).
- la reducció del cost dels serveis centrals de TUJUCA com a central gestora de la xarxa d'albergs en comparació al cost que per aquesta tasca s'exercia en anys anteriors des de l'ICSJ. Per a això ha estat primordial la racionalització dels mitjans dels serveis centrals i el grau de descentralització pel qual s'han atorgat certes

atribucions als directors d'alberg.

Cal tenir en compte, però, que aquests aspectes positius que s'han volgut remarcar representen només alguns dels punts de partida per a TUJUCA de cara al futur, sobre els quals també s'han recollit determinades recomanacions de desenvolupament i millora. Així, l'encara incipient reorganització de la xarxa d'albergs per part de TUJUCA té molt a veure amb determinats aspectes de procediment, control i gestió que encara no han estat implantats (control d'existències, procediments de contractació o elaboració del PAIF, per exemple).

Pel que fa a l'anàlisi dels procediments de contractació, es posa de manifest la necessitat d'establir uns criteris i límits aprovats formalment pels òrgans de direcció de TUJUCA, de formalitzar els contractes amb els proveïdors de béns i serveis, i de generar la documentació adient que sustenti el seguiment dels principis generals de publicitat i concurrència.

A banda d'aquestes conclusions generals respecte als estats financers, a la liquidació del pressupost, a certs aspectes de gestió de TUJUCA i als procediments de contractació, cal tenir en compte les observacions que, tal com s'ha dit al primer paràgraf d'aquest Capítol, s'han posat de manifest al llarg d'aquest Informe i de les quals a continuació recollim de forma resumida aquelles que considerem especialment rellevants.

7.2. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

7.2.1. En relació a la fiscalització econòmico-financera

1.- L'IMMOBILITZAT OBJECTE D'EXPLOTACIÓ

Es produeix una situació atípica en la que TUJUCA realitza l'explotació i gestió dels albergs, però, ni n'és el propietari, ni el titular del dret d'ús, ni de l'adscripció. Aquest immobilitzat genera, per tant, uns ingressos i unes despeses de manteniment directament relacionats amb els albergs i la resta d'immobilitzat que contenen, però no està registrat com actiu i tampoc la seva amortització. A més, TUJUCA no té assignat un pressupost de capital, sinó que depèn del de l'ICSJ. Per tant, la Societat no té poder decisor sobre les inversions per millores i reparacions que vagin més enllà del simple manteniment i que són necessàries per mantenir els albergs, el seu mobiliari i les seves instal·lacions, en estat idoni per a l'explotació i la prestació de serveis als alberguistes.

Cal formalitzar documentalment, segons la situació jurídic-patrimonial en què es troben cadascun dels albergs (descrita a 2.3.2 i 2.3.3), la titularitat en favor de TUJUCA de les cessions d'ús i adscripcions de les que fins ara n'és titular l'ICSJ. (Veieu el punt 1 de l'epígraf 7.2.2).

2.- EXISTÈNCIES: CONTROL I COMPTABILITZACIÓ

De l'anàlisi de la incorporació a TUJUCA, l'1 de juliol de 1995, de les existències dels albergs que en aquella data li traspassa l'ICSJ i de l'anàlisi dels controls que sobre les existències fins al 31 de desembre de 1995 realitza TUJUCA, se'n desprenen un seguit de mancances i debilitats:

- heterogeneïtat en la comptabilització de les existències traspassades al juliol i de l'assentament comptable a final de l'exercici, segons els albergs.
- manca d'inventaris de traspàs i/o de final d'exercici de determinats albergs i diferències entre inventaris i comptabilitat.
- inventaris incomplets o deficients: sense valoració d'alguns articles, amb valoració global sense detall per articles, sense signatura del responsable, etc.

El sistema de control d'existències de TUJUCA és el recompte físic a final de l'exercici. Així, donades les mancances i debilitats esmentades i no disposant d'altres procediments de verificació, com seria el cas si TUJUCA disposés d'un sistema de control d'inventari permanent, no hem obtingut evidència suficient que ens permeti validar l'import de les existències a 31 de desembre de 1995, ni el del referent als consums de l'exercici.

TUJUCA ha de dur a terme una important millora implantant en els albergs uns controls estrictes d'existències, quant al recompte i la seva valoració, i preestablint la documentació suport que en relació a això ha de generar cada alberg.

3.- COMPTABILITZACIÓ DE LES BESTRETES DE CLIENTS

El grup de comptes "Clients per prestacions de serveis" presenta en l'actiu un saldo negatiu, a 31 de desembre de 1995, de 19,11 MPTA . Això es degut a que TUJUCA hi inclou el compte "Bestretes de clients" amb un import creditor de 54,59 MPTA. Aquestes bestretes fan referència als cobraments que TUJUCA rep dels alberguistes, anteriorment a la prestació del servei, en concepte de reserva de plaça en els albergs.

Cal que TUJUCA, seguint els models de presentació dels estats financers del Pla General de Comptabilitat, presenti les bestretes en el passiu com a "Creditors a curt termini" i no dins l'actiu amb signe negatiu.

4.- POSICIONS DEUTORES I CREDITORES ENTRE ALBERGS

Els conceptes del balanç "Empreses del grup deutores", de l'actiu, i "Comptes corrents amb empreses del grup", del passiu, recullen a 31 de desembre de 1995 uns imports de 7,84 MPTA i 2,86 MPTA, respectivament, quan, tractant-se de posicions deutores i creditores entre albergs de la pròpia xarxa, no representen cap dret ni obligació de TUJUCA davant de tercers i, per tant, no haurien d'apareixer en els seus estats financers.

Cal que TUJUCA conciliï aquestes posicions actives i passives entre albergs abans del tancament comptable de cada exercici i que a la comptabilitat de TUJUCA a 31 de desembre, que resulta de l'agregació de la de tots els albergs, no apareguin.

5.- CREDITORS COMERCIALS: SALDO AMB TIVE

L'"Oficina Nacional de Turisme i Intercanvi de Joves i Estudiants" (TIVE), depenent de l'Institut de la Joventut del Ministeri d'Afers Socials, té amb TUJUCA una constant relació fruit de les activitats traspassades per l'Estat a la Generalitat de Catalunya, tal com s'ha descrit a l'epígraf 2.6. Com a conseqüència d'aquesta relació TUJUCA cobra per compte de TIVE certs imports que posteriorment ha de liquidar-li.

A 31 de desembre de 1995 TUJUCA té comptabilitzat, com a pendent de liquidar a TIVE, un import de 104,88 MPTA dins els creditors comercials. S'ha disposat, però, d'una comunicació de TIVE afirmant que l'import pendent de liquidar a aquella data era de 116,89 MPTA. Els responsables de TUJUCA no ens han aclarit aquesta diferència i no s'ha pogut verificar per altres mitjans quin era el saldo correcte a aquella data.

Cal que TUJUCA conciliï amb TIVE aquesta diferència i estableixi en els seus llibres de control de seguiment intern de les operacions relacionades amb TIVE un criteri clar de tall d'operacions a final d'exercici.

6.- TRESORERIA: DISPONIBILITAT D'EFFECTIU EN ELS ALBERGS I COMPTE CORRENT CENTRALITZAT

Els albergs ingressen en els seus comptes corrents els imports que cobren en efectiu. El sistema de centralització de fons que TUJUCA té a "La Caixa" reverteix aquests ingressos en el compte corrent centralitzat de TUJUCA. Però l'alberg no ingressa cadascun dels cobraments o grups de cobraments, sinó que pot disposar de l'efectiu cobrat per fer front a pagaments i, finalment, ha d'ingressar el saldo. Aquesta flexibilitat permesa pels serveis centrals, juntament amb les mancances detectades en la realització d'arquejos en els albergs, no permet als serveis centrals de TUJUCA un correcte control de l'efectiu transitòriament disposat a cada alberg.

De voler mantenir la flexibilitat en els ingressos en comptes corrents per part dels albergs, els serveis centrals de TUJUCA hauran d'implantar uns acurats controls que, partint de la realització d'uns arquejos fiables en tots els albergs, els interrelacioni amb el cobrament i pagament dels ingressos i despeses i amb l'efectiu que cada alberg reverteix en el compte corrent centralitzat.

7.- TRANSACCIONS AMB L'ICSJ

Donada la vinculació de TUJUCA amb l'ICSJ, per la que s'han realitzat diverses transaccions econòmiques, s'han originat posicions deutores i creditors que, a 31

de desembre de 1995, presenten un saldo en el passiu de TUJUCA, sota el concepte "Deutes amb empreses del grup", de 2,24 MPTA. De les diferents transaccions que formen aquest saldo, descrites a 2.8, cal remarcar que:

- Els 125 MPTA en concepte de "Traspàs de pressupost" representen en realitat un crèdit sense meritació d'interessos de l'ICSJ a TUJUCA.
- Els 19,11 MPTA en concepte d'"Estocs d'albergs" que l'ICSJ traspassa a TUJUCA no han pogut ser validats d'acord amb el que ja s'ha esmentat anteriorment en relació a les existències.

El tractament i la valoració que, respectivament s'han donat a aquestes dues transaccions de TUJUCA amb l'ICSJ poden suposar, a més d'un incompliment dels principis comptables de no compensació i de valoració a preu d'adquisició, una contingència fiscal, si es té en compte la vinculació existent entre les dues entitats.

Cal que en el futur, TUJUCA, en les transaccions que realitzi amb entitats vinculades, no compensi en la comptabilitat les posicions deutores i creditors i sustenti documentalment l'aplicació de preus de mercat, tant en la valoració dels traspassos de béns i serveis com en el cost dels recursos extrapressupostaris rebuts.

7.2.2. En relació a la fiscalització de la liquidació pressupostària

1.- ASSIGNACIÓ A TUJUCA D'UN PRESSUPOST DE CAPITAL

En relació als comentaris recollits al punt 1 de l'epígraf 7.2.1 en relació a l'immobilitzat, entenem que, pressupostàriament, caldrà assignar a TUJUCA un pressupost de capital que li permeti, dins les atribucions d'explotació i gestió de la xarxa d'albergs, dur a terme les inversions necessàries per mantenir les instal·lacions en situació correcta per poder prestar un bon servei als alberguistes.

2.- PRESENTACIÓ FORMAL DE LA LIQUIDACIÓ

El pressupost d'explotació aprovat per la Llei de pressupostos de la Generalitat és de 287,99 MPTA, mentre que el presentat com a tal per TUJUCA en la liquidació puja a 605,95 MPTA. La diferència, 317,96 MPTA correspon a l'import recollit dins el conveni entre l'ICSJ i TUJUCA, descrit a l'epígraf 1.2.3, quantificat com el traspàs de pressupost de l'ICSJ a TUJUCA necessari perquè l'empresa assumeixi la gestió dels albergs entre el juliol i el desembre del 1995. L'esmentat traspàs de recursos s'ha formalitzat amb un expedient, previ acord del Departament d'Economia i Finances.

En la presentació de la liquidació TUJUCA ha de recollir una columna inicial que coincideixi amb el pressupost aprovat per la Llei de pressupostos de la Generalitat. Qualsevol modificació posterior ha de presentar-se com a tal en la liquidació,

generant l'anomenat pressupost definitiu el qual, per a una bona anàlisi de les desviacions, cal presentar desglossat també per conceptes de despesa.

3.- PARTIDES PRESSUPOSTÀRIES LIMITATIVES: LES DESPESES DE PERSONAL

Determinades partides del pressupost d'explotació tenen el caire de limitatives (article 13 de l'Estatut de l'Empresa Pública Catalana). Aquest és el cas de les despeses de personal que, malgrat això, han estat incrementades per TUJUCA en 33,68 MPTA, per sobre del total previst, 461,20 MPTA.

Cal que, per dur a terme increments respecte al pressupostat en partides de dotacions limitatives com són les despeses de personal, TUJUCA compleixi prèviament el procediment establert a l'article 31 de l'Estatut de l'Empresa Pública Catalana que requereix l'autorització per part del Consell Executiu de la Generalitat.

4.- PARTIDES DE CONCILIACIÓ ENTRE PRESSUPOST I COMPTABILITAT

TUJUCA inclou dins la liquidació del pressupost d'explotació partides com la dotació a l'amortització de l'immobilitzat, per 1,36 MPTA, i la variació d'existències, per 9,81 MPTA, que són despeses del compte de pèrdues i guanys però que no representen partides liquidables pressupostàriament.

A més, el Compte de pèrdues i guanys inclou la despesa per l'impost sobre societats, de 0,65 MPTA, que considerem correcte que TUJUCA no hagi inclòs en la liquidació del pressupost de 1995 i que haurà d'incloure en la liquidació del pressupost de l'exercici 1996. Aquest import explica la diferència entre el benefici comptable, 1,33 MPTA, i el superàvit pressupostari, 1,98 MPTA.

Cal no liquidar conceptes comptables que no representen partides pressupostàries. A més, cal presentar, amb la liquidació del pressupost d'explotació, la conciliació entre el resultat comptable i el superàvit o dèficit de la liquidació del pressupost. La conciliació haurà d'incloure conceptes com les dotacions a l'amortització o a altres provisions, les variacions d'existències, l'impost sobre societats, etc.

7.2.3. En relació a la fiscalització de la legalitat

1.- PROCEDIMENTS DE CONTRACTACIÓ

A) FORMALITZACIÓ DELS PROCEDIMENTS

De l'anàlisi efectuada es desprén que TUJUCA no té definits uns procediments interns de contractació. S'ha de remarcar, però, que l'empresa no disposa d'un pressupost de capital ni, per tant, de poder decisor i econòmic per realitzar inversions o obres en els albergs. Per això, la temàtica contractual tractada no inclou la contractació d'obres o altres inversions, sinó que es refereix, bàsicament,

als proveïdors de béns i serveis relacionats amb les tasques d'alimentació, neteja i vigilància dels albergs i altres serveis, com la publicitat, gestionats directament des dels serveis centrals.

TUJUCA haurà de definir uns procediments de contractació que, a més d'assegurar el compliment dels principis de publicitat i concurrència, estableixi uns criteris i uns límits quantificats per al seguiment d'un o altre procediment (concurs públic, promoció d'ofertes, etc.). Caldrà que defineixi, també, els aspectes formals i documentals a seguir per tal que quedi constància suficient del seguiment dels principis contractuals esmentats.

Malgrat el que s'ha esmentat en l'anterior paràgraf, cal remarcar que durant la redacció d'aquest Informe hem rebut un document de treball de TUJUCA en el qual es recullen els criteris que es preveuen aplicar en el futur en relació als principis de concurrència i publicitat. El document recull gran part de les mancances existents en relació a l'establiment dels procediments contractuals. Caldrà que sigui aprovat pel Consell d'Administració i implantat a la pràctica, tenint en compte els aspectes remarcats a l'epígraf 4.1.2. i, en concret, l'esmentat a continuació.

B) FORMALITZACIÓ DE CONTRACTES DE SUBMINISTRAMENT PERIÒDIC

Existeixen proveïdors de béns i serveis als que TUJUCA, per a la prestació correcta i continuada dels serveis en els albergs, ha de demanar subministraments periòdicament. Això, juntament amb el fet que un mateix proveïdor serveix a diversos albergs de la xarxa, suposa per a TUJUCA un cost acumulat anual significatiu en relació a cadascun d'aquests proveïdors.

Malgrat això, TUJUCA no formalitza contractes de subministrament de béns o serveis amb aquests proveïdors, sinó que tan sols els comunica l'acceptació de la seva oferta i/o formalitza una comanda. A més, cada alberg pot fer comandes sempre que no superin el límit d'atribucions d'1 MPTA.

En el cas d'aquests proveïdors de subministraments periòdics a diversos albergs, que suposen per a TUJUCA un cost anual significatiu, cal formalitzar contractes que puguin actualitzar-se periòdicament, en funció de les evolucions del mercat, per tal d'obtenir les millors condicions de preu i qualitat. La centralització de la gestió d'aquests proveïdors en els serveis centrals permetrà, a més, un major poder negociador de TUJUCA davant l'ofertant en favor de l'economia de mitjans (p.e. descomptes per volum de compra anual del total dels albergs de la xarxa).

2.- ELABORACIÓ DEL PAIF

TUJUCA ha de dissenyar un PAIF seguint les especificacions que marquen la Llei 4/1985 de l'Estatut de l'empresa pública catalana i la Llei 10/1982 de finances públiques de Catalunya, incloent-hi previsions i objectius concrets i quantificats tant per a la inversió (en el cas que en el futur se li assigni un pressupost de

capital) com per a l'explotació.

Aquest document, a banda de la seva imposició legal, ha de ser per a TUJUCA l'eina bàsica de programació i de control de gestió que interrelacioni les línies globals d'actuació en la gestió de la xarxa d'albergs i el seu pressupost global amb els pressupostos individuals de cadascun dels albergs de la xarxa i les actuacions específiques a realitzar-hi.

7.2.4. En relació a la fiscalització de la gestió i el control intern

1.- AUDITORIA INTERNA

La creació d'un equip d'auditoria interna entre finals de l'exercici 1995 i inicis del 1996, amb les visites constants als albergs, suposa de per sí una mesura molt important per a la revisió i millora dels controls descentralitzats i per la tasca de formació i actualització constants dels directors d'alberg. En el futur caldrà que l'equip d'auditoria interna de TUJUCA desenvolupi la seva activitat:

- dissenyant i organitzant uns papers de treball i uns informes que evidencin les proves realitzades en cada alberg i el seu resultat, destacant els punts forts i febles i seguint-ne l'evolució en les visites posteriors.
- revisant aspectes que vagin més enllà dels controls i llistats comptables, incorporant proves: en el circuit d'ingressos, que relacionin els fulls manuals dels treballadors de l'alberg (control d'àpats o ocupació de llits), amb els fitxers extracomptables que nodreixen directament la comptabilitat; en el control de les despeses d'alimentació, en funció de l'evolució dels indicadors quantitatius (mòdul d'alimentació) i qualitatis (enquestes).

2.- EL MÒDUL D'ALIMENTACIÓ I LES ENQUESTES DE QUALITAT

Es tracta de dues eines molt útils en el control dels aspectes quantitatiu i qualitatiu relacionats amb les despeses d'alimentació. Amb tot i això:

- el mòdul d'alimentació és útil per fer-ne anàlisis d'evolució però, tenint en compte el càlcul per a quantificar-lo, el seu valor en termes absoluts creixerà en fiabilitat quan millorin els controls sobre les existències i les variacions d'existències dels albergs, sobre les quals s'ha conclòs al punt 2 de l'epígraf 7.2.1.
- les enquestes sobre la qualitat dels serveis prestats, que inclouen la qualitat dels àpats servits, representen un important indicador per a decidir correccions alberg a alberg. Cal, però, que els serveis centrals de TUJUCA exigeixin als albergs un cert percentatge d'enquestes dels seus clients per tal que l'indicador aportí informació suficient de la totalitat dels albergs de la xarxa.

3.- CONTROLS DELS PROGRAMES D'ACTIVITATS

A diferència del programa "L'estiu és teu", els programes "Tira't de cap...al cap de setmana" i "Aprenent fem país als albergs" no són objecte d'un seguiment de costos específic.

Entenem que, tot i que aquests dos programes queden immersos en l'activitat general i típica de la xarxa d'albergs i els costos de les pernoctacions i àpats que originen poden quedar dins el control de l'activitat general, sí podria implantar-se un seguiment concret de les activitats dels programes (nivells de participació i marges econòmics) com a eina per decidir variar o suplir una activitat, en funció del seu cost econòmic i el seu atractiu lúdic, cultural i pedagògic.

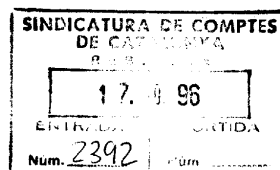
8. AL.LEGACIONS

A l'efecte previst per l'article 6 de la Llei 6/1984, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, modificada per la Llei 15/1991, de 4 de juliol, el present Informe de Fiscalització fou tramès a l'empresa "Turisme Juvenil de Catalunya, SA" (TUJUCA).

La resposta de l'empresa "Turisme Juvenil de Catalunya, SA", una vegada conegut l'Informe, és la que es reproduïx tot seguit:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Secretaria General de Joventut
Turisme Juvenil de Catalunya, S.A.

Registrista i passí
AL SINDIC SR. PETIT
17 / 10 / 96
núm. interior 64

Sr. Jordi Petit i Fontserè
Síndic de Comptes
SINDICATURA DE COMPTES
Plaça Catalunya, 20
08002 BARCELONA

Benvolgut Senyor,

Habent rebut el projecte d'informe de fiscalització de l'empresa Turisme Juvenil de Catalunya, S.A., referit a l'exercici 1995 que ens va fer arribar, us comuniquem que, un cop examinat aquest informe, no tenim res a al·legar.

Us saluda molt atentament,

Emili Gotzens i Busquets
Director-gerent

Barcelona, 10 d'octubre de 1996
EG/oc

C. de Rocafort, 116-122
08015 Barcelona
Tel. 93/483 83 83
Fax 93/483 83 50 - 483 83 47

Sindicatura de Comptes
de Catalunya
El Secretari General

RAMON PLANAS I FONT, Secretari General de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

C E R T I F I C O:

Que el present informe de fiscalització 24/96-D, relatiu a Turisme Junvenil de Catalunya, SA (TUJUCA), exercici 1995, és una còpia exacta de l'aprovat pel Ple de la Sindicatura de Comptes en la reunió que va tenir lloc el dia 12 de novembre de 1996.

I perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquesta certificació, amb el vistiplau del síndic major.

Barcelona, 2 de desembre de 1996

Vist i plau
EL SÍNDIC MAJOR

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Jaume I, 2-4
08002 Barcelona
Tel. (+34) 93 270 11 61
Fax (+34) 93 270 15 70
sindicatura@sindicatura.org
www.sindicatura.org

Elaboració del document PDF: febrer de 2004

Dipòsit legal: B-8525-2004